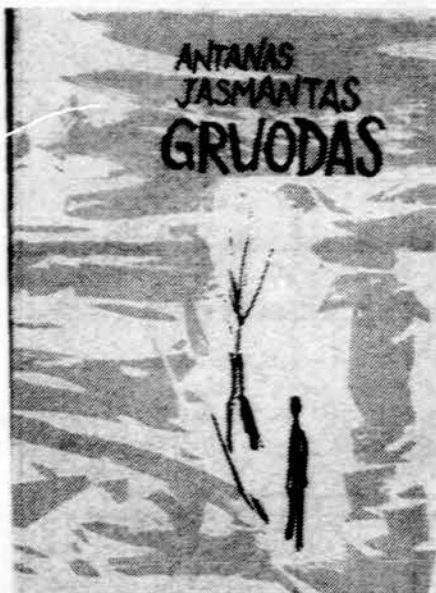

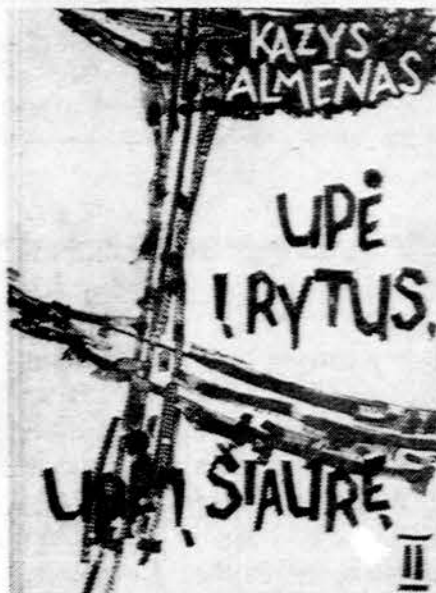
Koks yra mūsų naujųjų laureatų įnašas?

Antanas Jasmantas

Premijuotų knygų viršeliai, piešti P. Jurkas

Kazys Almenas

Tik ką paskirtosios Lietuvių rašytojų draugijos premijos už 1965 ir 1964 metų geriausias laisvojo pasaulio lietuvių rašytojų knygas, kaip jau žinome, teko Antanui Jasmantui už eilėraščių rinkinį "Gruodas" ir Kazui Almenai už dviejų tomų istorinio pamušalo dvitomį nuotykių romaną "Upė ir rytus, upė ir šiaurė".

Naujieji laureatai ir premijas laimėjusios knygos mūsų literatūros raidoje yra gana išskirtinai įdomus faktas. Pirmiausia akina krinta dviejų mūsų rašytojų kartų reikšmingas atžymėjimas. Antanas Jasmantas yra kūrybingosios Bern. Brazdžio, Antano Vaičiūliaičio, Vinco Ramono, Jono Aisčio, Jurgio Jankaus kartos poetas. G. Kazys Almenas, galėtume sakyti, yra pačios jauniausios mūsų rašytojų kartos atstovas, vos tik persirėjęs per tris dešimtis, bren

Nuo religinės gilumos ligi įprasmino nuotykių KAZYS PRIESPYLIS

dės ir augęs jau pokario metais tėvynės netekusių žmonių butyje. Premijų paskyrimas šių dviejų kartų atstovams yra ne tik simboliškas, bet ir visai konkretus faktas, liudijantis dviejų mūsų rašytojų kartų bendrąją duoklę literatūriniam tautos ardui, o taipgi kone estafetini šuolį jos ateities tęstinumui.

Premijų paskyrimo pasitaikė net savotiškas supolimas, kai abudu laureatai premijas gavo už savo debiutines knygas. Ta proga prisimintina, kad premijos debiutinėms knygoms mūsų sena kokia ypatinga naujiena. Vyresnioji karta dar puikiai žino, kaip kadaise nepriklausomoje Lietuvoje pirmą kartą skiriama valstybinė premija

taipgi laimėjo debutantė Ieva Simonaitytė su savo pirmąja knyga — romanu "Aukštųjų Simonų likimas", tur būt, lig šiol pačių geriausių visose Simonaitytės kūryboje.

Kiek Kazio Almeno premijavimo atveju krenta akysna jo amžiaus trisdešimtmėtis, tiek Antano Jasmanto atveju autoriaus neskubėjimas su savąja poezija viešai pasirodyti. Juk Antano Jasmanto eilėraščių platus geros poezijos mėgėjų ratas teišvydo tik pokario metų periodinėje liet. spaudoje. Vokietijoje, visai dar neįtariant, kad Antanas Jasmantas yra žinomas mūsų filosofas dr. Antanas Maceina. Maceinos vertymas Jasmantu visu savo pobū

džiū mūsų literatūros raidoje lieka taipgi gana staigmeninis, kito sau panašaus neturintis reiškinys.

Tačiau kiekvieną literatūros mėgėją turėtų labiausiai džiuginti ir jo dėmesį patraukti tai, kas šiomis knygomis atnešama mūsų literatūrai. O atnešama, ko mūsų dar nebuvo ir ko mes ne vienu atveju skaudžiai pasigedavome.

Kai skaitome Antano Jasmanto premijuotuosius "Gruodą", puslapius ir kai dažnoje vietoje turime stabtelėti ir pakartotinai grožėtis nuosaikiai moderniais religiniais poeto posmais, tokiais paprastais, be jokio patoso, tik kasdieniškos lietuviškosios buities įvaidžiais pasiūsojais, pajuntame, kad šitokios savo religinės poezijos mes dar neturėjome. Ir poetinių priemonių lietuviškuoju drabužiu ir kone mažiųjų žodžio

šiltu santykiu su eilėraščių idėja Jasmanto eilėraščiai mūsų religinės minties poezijoje yra seniai lauktas jos kiltelėjimas aukštyn. Jasmanto poezija mūsų yra taipgi akivaizdus įrodymas, kad religiniai posmai gali turėti nemažesnę filosofinę, net egzistencialistinę gilumą kaip ir specialiai ana kryptimi pasinešusieji. Todėl ir Jasmanto kūryboje netrūksta ir įtampos tarp šių ir Anapų, kas dar labiau poeto žodį ir mintį priartina prie šių dienų dabarties ir prie ateities vizijos. Visu savo kūrybos pobūdžiu Antano Jasmanto posmai yra, kaip ir Chagolio tapyba, atremti į savo praeities, į savo jaunų dienų įvaidžių kildą, tačiau kalba šių dienų bendražmogiškųjų problemų bei rūpesčių balsu, pasilaikanti betgi autentišką lietuvišką tembrą.

Kazys Almenas su savo dvitomiu romanu "Upė ir rytus, upė ir šiaurė", manytume, dovanojo mums tai, ko labai pasigedavome, kadais skaitydami Sienkivičiaus "Dykumose ir giriose". Ne kartą tada statydavome klausimą: kodėl mūsų rašytojai neparašo panašaus pobūdžio knygos, kurią skaitytum neatgaudamas kvapo dar ir dėl to, kad jos veikėjai būtų ne kokie lenkai, vokiečiai ar kitų kitoki, bet gyno kaulo lietuviai — ir dar kokie! Manytume, kad Almenas šią spragą dabar ne tik užkūš, bet, nepasitenkindamas vien tik nuotykiu dėl nuotykių, sukūrė ryškiai istoriniame fone ir skulptūrinių charakterių premijuotų knygų dar neskaitytoms dabar tenka tik išgirsti abiejų kartojamą mažvydiškąjį raginimą ir šauksmą: Imkit mudvi ir skaitykit!

Kertinė Parastė

RANKRAŠČIAI IŠ LIETUVOS

Kai prieš kelerius metus B. Pasternako "Dr. Zivago" rankraštis, prasiskverbęs pro geležinę uždangą, pasiekė laisvuosius Vakarus ir čia pirmą kartą buvo atspausdintas, atrodo, kad atsitiko tikrai kažkas nepaprasto. Nepaprastumas slėpėsi ne tiek pačios knygos kokiame nors išskirtiniame gerume, kiek lig tol Vakarams nežinotame fakte, kad po tiek metų smurto, dvasinio prievartavimo ir plunksnos pajungimo partijos molochui Sovietijoje dar tebėra rašytojų, vardan minties, turinio ir formos laisvės drįstančių rizikuoti net savo ir artimųjų likimu.

Kiek vėliau laisvojo pasaulio nuostaba dar padidėjo, kai Vakarų Europą įvairiais kanalais pasiekė rankraščiai ne kokių ten dar caro laikus prisimenančių senelių, bet keturiasdešimtmečių jau komunistinėje santvarkoje užaugintų ir subrendusių rusų rašytojų, tačiau atlaikiusių visus oficialiuosius ir neoficialiuosius "smegenų plovimus" ir savo dvasios gėlmėse vis dėlto pasilikusių žmonėmis, bet ne robotais. Kiekgi ten tokių kaip Andrej Sinjavskis ir J. Daniel už drąsą ir tikėjimą laisvu žmogumi ištremiami, metama į kalėjimus, uždaroma beprotamiuose, norint užventkti netikėtai pradėjusią tekėti požeminę kūrybos srovę, ardančią pačius XX amžiaus tironijos pamatus.

Neįtikėtina staigmena Vakarams buvo taipgi ne vien tik rusų, bet ir kitų, Maskvos pavergtų tautų kūrybinis nepalūžimas jau beveik pusimtis metų besitęsiančioje jų naikinimo ir tautinių brolių niviavimo akcijoje. Eilės pavergtų tautų literatūrinis jaunimas, gimęs apie 1935 metus ir vėliau, perėjęs komjaunonių ir kitokias panašias organizacijas, net redagavęs komunistinius laikraščius, staiga lyg praregi ir nusigriebia nuo internacionalizmo užmaskuoto rusiškio imperializmo, prakalbėdamas savo tautos balsu. Viena iš tokių čia prisimintinas prieš trejus metus "vėžio liga" numarintas dvidešimtdevymetis ukrainiečių poetas Vasylij Simonenko, kurio poezija jau prasiveržė į laisvuosius Vakarus ir kurioje jis taip nedviprasmiškai demaskuoja rusiškio komunizmo nusikaltimus ir išpažįsta begalinę meilę ir ištikimybę savo gimtajam kraštui ir savo tautai:

Iš meilės Tau sėju perlus ir žmonių sielas.
Iš meilės Tau aš galvoju ir kuru.
Amerika ir Rusija turi nutilti.
Kai aš su Tavimi, Ukraina, kalbu.

Šitokioje tad situacijoje ne kartą mūsų tenka nūgirsti lyg ir nepasitenkinimą. Kodėl tų rankraščių iš anapus sro-

vėję nerandame ir tėvynėje pavergto lietuvių rašytojo balso? Argi iš Donelaičio, Maironio, Vaižganto, Vinco Krėvės ir kitų mūsų didžiųjų klasikų paveldėtoji plunksna būtų dabar ten pati pirmutinė kapituliavus ir nusilenkus aziatiško botago kirčiams?

Anaiptol! Vien tik jau Sibiro lietuvių rankraštinių maldaknygė laisvajame pasaulyje išversta į daugelį kalbų ir išleista milžiniškais tiražais, yra toks baisyje katangoje gimęs nuosirdžiausias maldos ir poezijos unikuminis lydinys, kad jo kreditų mums galėtų pavydėti ne vienas, kad ir storiausias prasiveržęs literatūros tomas.

Antra vertus, jeigu mes kol kas čia nespausdiname atskiromis knygomis anos požeminės kūrybos, tai dar nereiškia, kad tokios pavergtoje Lietuvoje ir nėra. Jos ten yra apsidėję. Ji ten eina nusirašinėjimo būdu iš rankų į rankas. Stamboki jos gabalai jau yra pasiekę ir laisvuosius Vakarus. Bet neatsakingai ir viešai jais švaistytis ne visada galima ir čia, nenorint, kad anie laisvosios kūrybos šaltiniai dusinamosios tėvynėje nebūtų užpildyti žemėmis per anksti.

Džiugu tačiau, kad to noro išsiveržti iš partinio apynario, to noro prakalbėti autentišką žmogaus balsu daugiausia ten yra pačioje jauniausioje rašytojų kartoje, telpančioje tarp dvidešimt ir trisdešimt metų amžiaus. Tačiau jų reikšmingas viešajame literatūros gyvenime, visai suprantama, yra gana ribotas ir varžomas privalomos generalinės linijos. Vis dėlto ir tokioje situacijoje ne kartą pavyksta atspausdinti visai nedirbtinį, gyvosios širdies balsą, sakantį, kad papūgų riksmas dar nėra galutinai jo nustelbęs. Okupacijos sąlygose yra dar ir tokių plunksnų, kurios nėra nesiveržia į viešumą, tačiau taipgi nerūdi, tikėdamos ateitimi ir laisvojo žmogaus triumfu.

Šį kartą mūsų skaitytojams ir norime dviejų savaitgalių atkarpoje parodyti vieną tokios požeminės kūrybos Lietuvoje pavyzdį, pasiekusį laisvuosius Vakarus. Mirusio Riksmo slapyvardžiu pasirašęs autorius čia toli gražu nėra privalomo socialistinio realizmo keliu. Šiurpulingų surrealistinių vaizdų ir makabriškų simbolių maišatyje čia atsiskleidžia vergiamo ir niekinamo žmogaus tragedija, o kartu kreipiamasi į mus — laisvuosius: "Pasigrožėkit, pasibaisėkit, prisiminkite ir mus savo sociame, šviesiame ir laimingame gyvenime". k. b.

ADOLFAS VALEŠKA TARP KETURIŲ DIDŽIŲJŲ

Praeitą pirmadienį, gegužės mė — Equitable pastatui (401 2 d., iškilmingai buvo dedikuotas Valdinų įstaigų centras Chicagoje (Civic centre, Randolph, Clark ir Dearborn gatvių kvartale), kuris už naują pastatą laimėjo vieną iš keturių didžiųjų 1966 m. architektūros garbės premijų. Ta pačia proga tenai atidaryta ir visų premijas laimėjusių objektų padidintų (40" x 40") nuotraukų paroda.

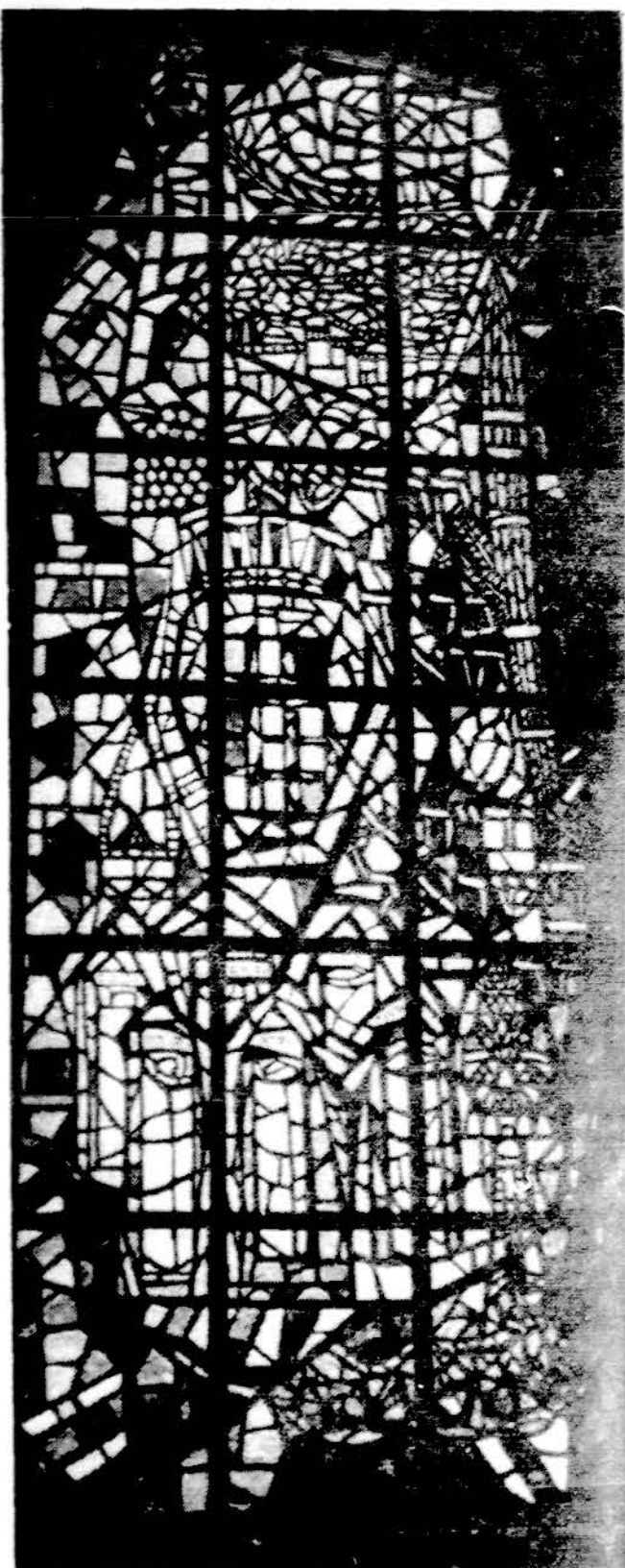
Už universitetinio kvartalo išplanavimą premija buvo paskirta Illinoiso universiteto naujųjų pastatų grupei (Chicago Circle Campus, prie Cermak Rd.) ir už aplinkos išplanavimą — premija už dailių menų pritaikymą architektūrai jūry komisijos buvo pripažinti lietuviui dail. Adolfui Valeškai už jo suprojektuotus ir Valeškos dailės studijoje padarytus skaldyto stiklo vitražus Lanski koplyčiai Rodfei Zedek šventykloje, 5200 So. Hyde Park Blvd., Chicagoje.

Be šių keturių garbės premijų buvo paskirta dar 12 atžymėjimų architektams bei statytojams už įvairius architektūrinius laimėjimus. Šių premijų paskyrimą organizavo Amerikos Architektų institutas (A. I. A.) drauge su Chicago Komercijos ir industrijos sąjunga (Chicago Association of Commerce and Industry), kurie laimėtojams premijas įteikė Congress viešbučio didžiojoje salėje suruostuose pietuose balandžio 27 d.

Architektūros paroda naujajame Valdinų įstaigų pastate truks visą gegužės mėnesį, o paskui bus kilnojama po visą Ameriką. Šalia visų Chicago dienraščių, aprašiusių minėtųjų premijų laimėtojus ir įsidėjusių premijuotųjų objektų nuotraukas specialios "The Inland Architect" ir "Commerce" žurnalo laidos bus skiriamos laureatams pagerbti.

Šiame numery:

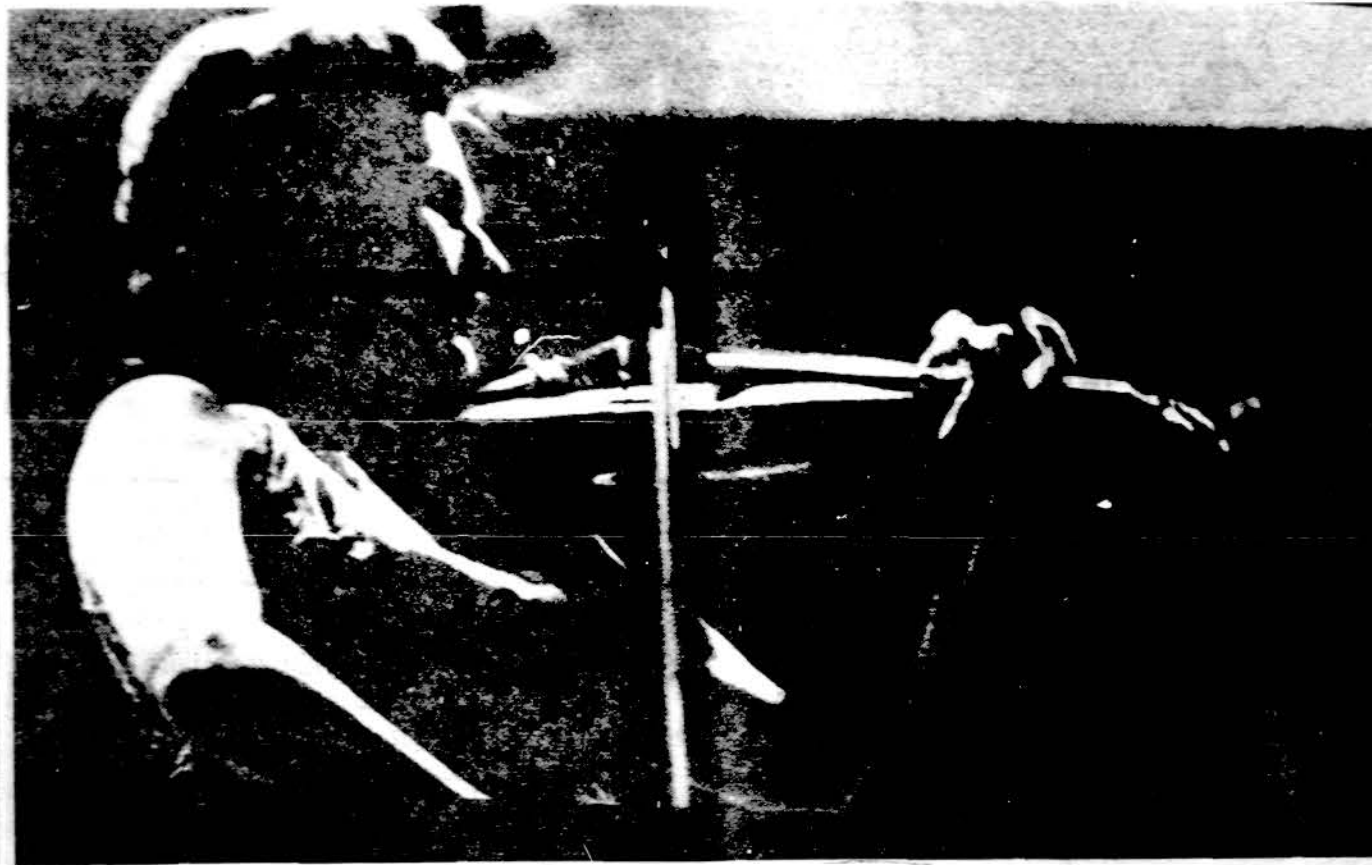
- Rankraščiai iš Lietuvos.
- Koks yra mūsų naujųjų laureatų įnašas.
- Adolfas Valeška tarp keturių didžiųjų.
- Elenos Kuprevičiūtės koncertas Detroit.
- Lietuvių konferencijų banga 1916 m.
- Grafikos ir skulptūros draugystė.
- Pasaulio nėra žmogiškų rankų.
- Trijų koncertas Chicagoje.
- Vergilijaus "Eneidė" lietuviškuose drabužuose.
- Sunkiai sprendžiama vaikų literatūros problema.
- Popiežiaus žodis mokslininkams.
- Naujas a tomas "Munium".
- Kultūrinė kronika, filmų įvairumai.
- Spygliai ir dygliai.

Premija laimėjusieji dail. Adolfo Valeškos skaldyto stiklo vitražai Rodfei Zedek šventykloje, Chicagoje

KUPREVIČIŪTĖS REČITALIS DETROITE

ST. SL. 255

Elena Kuprevičiūtė koncertuoja Detrote

Nuotrauka Jono Gaizdžio

Muzikos meną iki 18 amž. kultivavo tik vyrai, nes net 18 amž. pradžioje operose moterų roles dar atidainuodavo vyrai. o lygiai ir bažnyčioje moterys negalėjo pasirodyti, nes "mulieres taceant in ecclesia" (moterys tyli bažnyčioje). Taip pat ilgokai vyravusi nuomonė, jog moteriai svarbūs tik trys dalykai: "Kueche, Kirche und Kinder" (virtuvė, bažnyčia ir vaikai), sudarė nepalankias sąlygas ir susiaurino moters teises muzikos mene. Tik 18 amž. pradžioje kilti moterų smuikinių vardai, kurios parodė, jog ir moterys gali pasiekti virtuozės titulą. Iš jų pažymėtinos yra Magdalena Sarmen (Italijoje), Regina Strinasacchi (Anglijoje), Franziska Neruda (Austrijoje), Lilija Dolgorukij (Rusijoje), ir kitos. Iš lietuvių smuikinių, siekusių smuiko meno, galima būtų suminėti irgi eilę moterų ir mergelių, kurių dėsni dailis padėjo smulką ir šalį tik ne dainininkės padėties. Iš jų tik nedidelis galėjo pasisėsti smuikui: Kalinauskaitė - Fiedzińska, Gražina Bacevičiūtė ir Elena Kuprevičiūtė. Čia reikia priminti, jog Elena Kuprevičiūtė studijavęs pradžioje Kauno Muzikos konservatorijoje, jas tęsė Prachos muzikos akademijoje ir pas garsų neoklasik kompozitorių Hindemith Muenchene. Europoje pasireiškė kaip koncertuojanti smuikininke, ir buvo palankiai įvertinta muzikos kritiky Vokietijoje, Paryžiuje, Amsterdamo ir Romoje. Šitame kontinente yra koncertavusi ne tik lietuvaitė, bet ir amerikiečiai.

Lietuvių rašytojų draugijos literatūros premijos jūry komisijos leimiamasis posėdis balandžio 30 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Šiame posėdyje 1965 metų Rašytojų draugijos premija buvo paskirta Antanui Jasmanui už jo eilėraščių rinkinį "Grūdai" ir 1964 metų — Kazimui Almenai už dviejų tomy romaną "Upė ir rytas, upė ir saure". Kiekvienos premijos dydis — 500 dolerių. Nuotraukos iš kairės į dešinę sėdi: jūry komisijos sekretorius Česlovas Grincevičius, komisijos pirm. Kazys Bradūnas, Lietuvių fondo atstovas dr. Kazys Ambrozaitis, Alfonsas Šešplaukis — Tyrulis ir Povilas Gaucys.

Nuotr. K. A.

šiuo metu muzikams, J. S. Bach naujumu dėl jo nemirtingos peilytai pripažintas visų garsiausių muzikų (kaip muzikų ir kompozitorių) tėvu, o taigi ir vargonų bei religinės muzikos Everesto viršūnė. Kuprevičiūtė solo smuiku pagrojo ir iš D minor Partitos pilną Chaconne, kurios muzikinės charakteris gana giminingas Passacagliai su baroko muzikos stiliumi, pilnu išbaigtos ornamentikos ir tobolos formos. Interpretatorė stengėsi muzikos genijų Bachą savo smuiku perteikti visame jo didingume ir įrodyti, jog gėnija muzikoje net ir du skirtingi balsai skamba kaip pilnas orkestras. Taigi ir Chaconne virš pagrindinės bosos partijos variacijų spalvinga serija interpretatorės rankose pašaukė daugiau kaip 200 metų veiklą, ir jis praskambėjo

simfoninio orkestro instrumentų, turįs plačiausią tonų skalę ir savo mechanine konstrukcija gana paprastas, tik ne

paprastas turi būti smuikinin- kas, kuris tik savo muzikalumu gali išgauti tonų lyrinį ar dramatinį skambėjimą ir klausytojus pagauti ir juos stebinti tono žavingumu ir jo grynumu. Iš- klausius Elenos Kuprevičiūtės smuiko rečitalį, tenka pripažinti, jog smuikininke turi gerą techniką ir tikslios interpreta- torės talentą. Linkėtina ir jo- liau gilintis smuiko mene ir jo nuostabių skambėjimų duoti klausytojams pajusti tikrą kom- pozitorių gilumą ir jų idėjų ne- mirštamumą. Koncertą suruošė LZS Detrito skyrius balandžio 24 d. Lietuvių namuose.

Mirė Karl Adam
Prėš vėlykas, sulaukęs 90 metų amžiaus. Tuebingene mi- rė žinomas Vokietijos dogma- tinės teologijos ir dogmų isto- rijos profesorius Karl Adam. Kun gu įjvent nias 1900 meta s, ba ges aukštusius mokslus, ve- i kiai pradėjo profesoriauti Vo- kietijos universitetuose Muen- chene, Strasbure ir pagaliau Tuebingene kur tęsė toliau Tue- bingeno teologinės mokyklos tradicijas. Daugelis jo veikalų kaip "Tikėjimas ir mokslas" ar "Katalikybės prigimtis" ir kiti yra šverst į įvairas pasaulio kalbas ir pažistami taip pat ir Lietuvos dvasiškajai.

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

Lietuvių konferencijų banga 1916 m.

Pirmo pasaulinio karo metu, siekiant Lietuvai laisvės, 1916 yra įdomūs tuo, kad tais metais lietuvių tauta pasukta ieškoti kito politinio kelio. Jei iki tų metų bendru lietuvių politinių siekiu buvo autonomija, tai dabar užimota didesniam siekiui — Lietuvos nepriklausomybei. Čia ir apžvelgsime tos idėjos gimimą, išsivystimą ir kuo nors svarbesnius faktus.

a. Lietuvių suvažiavimas Petrograde. — Lietuviai, pabėgusieji iš Rusijos, rūpinosi daugelis lietuvių organizacijų, norėdamos išlaikyti juos gyvus ir sveikus Lietuvoje. 1916. II. 23-25 įvyko Petrograde visos Rusijos lietuvių šalpos organizacijų suvažiavimas. Dalyvavo arti šimto atstovų.

Iš Centrinio komiteto atstovo pranešimo paaiškėjo, kad iš didžio- sios kumigaikštys Tatjanos Komiteto ligi vasario mėn. 1 d. gauta 900.000.000 rublių (1 dol. lygus 2 rb.), iš Pabėgėlių tarybos gauta 1.600.000.000 rb., nemaža aukų iš pačių lietuvių, ypač amerikiečių, rusų visuomenės organizacijų ir pavienių asmenų.

b. Bendro darbo pradžia Amerikoje. — Nors Amerikos lietuvių griežtai susigrūpavę į pasauliečių rines partijas, bet taigi bandė Lietuvos labui bendrai dirbti. 1916. II. 24-25 JAV lietuvių delegacija buvo nuvykusi į Washingtoną, įteikė senato komisijai informaciją apie lietuvių tautą. Delegacija sudarė Susivienijimo lietuvių Amerikoje (dr. J. Šliupas ir Živatkauskas), Sandaros (dr. A. Bacevičius, R. Karuza ir P. S. Vilman- tas) ir katalikų (J. S. Vasiliauskas ir dr. Skladauskas) atstovai. Dr. J. Šliupas (visų vardu) išdė- sė lietuvių tautinius idealus ir pra- šė, kad tautos idealus JAV vyriausybė paremtų būsiandame taikos kongrese.

c. Pirmoji Berno konferencija. — 1916 m. pradžioje šveicarijos lietuvių, matydami palankią karo eigą, nusistatė reikalauti Lietuvai visišką nepriklausomybę. Lietuvių reikalui aptarti buvo suaukta Berno lietuvių konferencija 1916. III. 1-5. Dalyvavo 7 asmenys: penki kunigai — J. Žilius, J. Pu- rickis, Viskantas, Daumantas ir A. Steponaitis ir du civiliai — J. Gabrys ir Tumėnas.

Svarbiausias nutarimas: "reika- lauti taikos konferencijoje visišką Lietuvos laisvės ir nepriklausomy- bės sugrąžinimo". Šios konferencijos nutarimai,

šis suvažiavimas nebuvo politi- nis, bet jungė visus į bendrą darbą už tautos išsilaikymą.

d. "Haagos" konferencija. — 1916. IV. 25-30 įvyko kita lietu- vių konferencija šveicarijoje. Kad nesugrąžint Rusiją, prieš kurią bus nukreipti nutarimai, ir gyve- namo krašto valdžia, kurios prie- gaubos konferencijos dalyviams. Labiausiai buvo nepatenkinti len- kai.

Šveicarijos lietuvių bene bus pir- mieji išsėję viešai visišką Lietu- vos nepriklausomybės reikalavimą.

d. "Haagos" konferencija. — 1916. IV. 25-30 įvyko kita lietu- vių konferencija šveicarijoje. Kad nesugrąžint Rusiją, prieš kurią bus nukreipti nutarimai, ir gyve- namo krašto valdžia, kurios prie- gaubos konferencijos dalyviams. Labiausiai buvo nepatenkinti len- kai.

paskleisti užsienio spaudoje, atkrei- pė Europos visuomenės dėmesį į Lietuvos klausimą. Ypač šia kon- ferencija susidomėjo rusų atsto- vų Berne. Ji labai norėjo suži- noti tos konferencijos dalyviams.

Šveicarijos lietuvių bene bus pir- mieji išsėję viešai visišką Lietu- vos nepriklausomybės reikalavimą.

d. "Haagos" konferencija. — 1916. IV. 25-30 įvyko kita lietu- vių konferencija šveicarijoje. Kad nesugrąžint Rusiją, prieš kurią bus nukreipti nutarimai, ir gyve- namo krašto valdžia, kurios prie- gaubos konferencijos dalyviams. Labiausiai buvo nepatenkinti len- kai.

Šveicarijos lietuvių bene bus pir- mieji išsėję viešai visišką Lietu- vos nepriklausomybės reikalavimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai: Proteza, Med. ban- dazai, Spec. pagalbos kopoms (Arch. Supportis) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Seštadienį 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
PRITAİKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadieniais 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telefonas: WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais 12 iki 1 val. uždaryta.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 West 63rd Street
Kampus 63-dos ir California
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadienį 2-4 val. Trečiadienį ir kitu laiką pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Resid. telefonas: WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus
Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAİ
Gėndra praktika ir alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. vak. Seštadienį 10 v. r. iki 7 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 5-8 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta
Tel. GROvehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAİKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta
Ofiso telefonas: OLYmpic 2-1387

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val: kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 v. vak. Seštadienį 12-4 val. Trečiadienį uždaryta

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išklyrus trečiadieniais Seštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKU LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telefonas: RE 7-1168, Res. telefonas: 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 5-8 val., antr., penkt. 1-4 val. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val: antradienį nuo 2-5 po pietų ketvirtadienį nuo 6-8 vak. Ofiso telefonas: 776-2880 Rez. telefonas: PR 9-6730

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso telefonas: RE 4-4110 Rez. telefonas: GROvehill 6-0617
Valandos: pirm., antr., ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas: 2750 West 71 Street, telefonas 252-3286
Res. telefonas: WA 5-3099
Valandos: 10-12 ir 7-8 v. vak. Seštadienį 10-12 v. ryte. Kitas ofisas: 4444 South Ashland Ave., tel. CL 4-2896
Valandos: 2-5 v. popiet kasdien Seštadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2662 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val: pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. p. p. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadienį 2-4 v. popiet ir kitu laiką — pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tik susitarus Val: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val: kasdien 6-8 v. v. Tik svarbiais atvejais susitarus

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 3 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

GRAFIKOS IR SKULPTŪROS DRAUGYSTĖ

Vaclovo Rato ir Vytauto Raulo darbų paroda

ANTANAS VAIKSNORAS

Yra didelis malonumas vėl pamatyti Vytautą Raulą po vienerių metų, kuriuos jis praleido New Yorke, dirbdamas V. K. Jonyno meno studijoje.

Regėdamas dabar vėliausias Raulo skulptūras, sakysiu, kad New Yorke skulptorius savotiškai užtelėjo. Žinau, kad, būdamas Clevelande, V. Raulas jau tūsi žlungas, ir džiaugiuosi, kad naujas didmiestis, su daugiau kaip 500 galerijų, pravėrė mūsų skulptoriui plačią duris į jaudinančios technikos kūrybą lydimą skulptūroje, ypač į abstrakto įvedimą jo vėliausiose darbuose. Palyginus naujus užmojus su ankstesniaisiais, matome ryškų pasikeitimą: du kūrinių "Dvynukas" ir "Dvynukė" parodo, kaip Raulas tūsi labiau šiandieniškesnis. Jis dabar kaip tik gerame kely į tikrai pagaujančius ir dinamiškus darbus. Norėčiau pranešauti, kad ši paroda yra tik pradžia d. didesnių dalykų artimoje Vytauto Raulo ateityje.

Parodoje besizvalgydamas, paįtūti, kad ypač mielas yra skulptoriaus humoras, pasireiškiantis mažesniuose skulptūros kūriniuose, pvz. "Ožys" ir "Tuščias pilvas — šviesus protas". Pastarasis mane labai intriguavo savo kūbinių paprastumu — kone aukštelininkai apverstą galva. Akį irgi pagavo reljefo naudojimas keturių kūrinių paviršiuose, ypač "Kėlionėje nežinomybėn", kur metalo įspūdis duoda svorio pajutimą. Iš visų Raulo kūrinių, "Moteris su gitarą" labiausiai parodo skulptūrinės formos supratimą, pridėjus prie jos dar ir figūros veido būdingą Raului įmantrumą — humoro atspindį. Nežinodamas įvairių lydimųjų metodų, labai ir suvokiui, kaip Raulas lydi pastarąjį kūrinių. Tikiuosi, kad kada nors jis mane šitame reikale apšviest. Gerai suprantu, kodėl skulptorius savo techniką laiko paslaptimi. Tai

V. Ratas Lagūnų paukštis (spalvotas medžio raizgyns)

yra didelis atsiekimas, kuriuo jis gali didžiulioti.

"Kalinys" irgi man labai patiko, nors, anot Raulo, ši skulptūra ypač buvo sunku suvaldyti. Du medžio kūrinių "Sėnė" ir "Viduramžių galva" yra visiškai šių dienų. Juose skulptorius gerai jaučia medžio ypatumus ir kokybę. Mažesnis kūriny — "Juodas Paukštis" turi gerą judesio išraišką, ko trūksta daugelyje kitų šios parodoje eksponatų. "Alvito" — gera, masyvi forma, turinti vertingą reljefą. Vienas parodos įdomiausių kūrinių yra "Pelėda", iškalta iš lavos akmens, patraukianti savo paprastumu ir nuosirdžiu įsijautimu.

Aplamai, Vytauto Raulo skulptūros man patiko, kiekvienas meno mėgėjas būtinai turėtų pamatyti. Dabar dėl Vaclovo Rato grafikos.

Nesu plačiau susipažinęs su Vaclovo Rato kūrybinio kelio raida. Jo atsiekimai Australijoje ir Europoje, žinau, jam teikia didą iškilumą ir respektą. Šioje šių dviejų vyrų parodoje man patiko Rato "Tvarinys", "Fragmentai", "Lagūnų paukštis" ir ypač "Mėlyna šviesa". Bet, kai Ratas įžengia į abstraktumą, aš jaučiuosi prapuolęs, nesuprasdamas, ką jis bando man pasakyti. Daugelyje parodos eksponatų jo technika ne pagal mano skonį, ir daug

kur mudu tiesiog nesusikalbam. Tačiau man ypač vis dėlto patiko vienas abstraktaus pobūdžio Rato paveikslas, vaizduojantis buliaus temą. Jis man priminė daug tūkstančių metų senumo urvinį braižymą. Net ir labai maloniai krintanti į akis spalva šitai bylojo.

Bet kai pamatau dvi figūras, akimis įsistebeilijusias į mane, pagalvoju: kodėl? Nors "Sonata" ne tokia įmantri, jos forminė kokybė akiai patinka. Mažiau vertinu "Ženkla", nes ja-

V. Raulas Moteris su muzikos instrumentu (detalė)

me kažko trūksta. Gi primityvus braižymas "Pavasaris" bent buvo aiškus, ir man todėl labiau patiko, negu daugelis kitų eksponatų.

Simboliai, šių laikų "arkliukas", mano nuomone, yra klaidas. Kaipgi atsakyti į klausimą: kaip galima pakabinti apskritimo paveikslą su po juo nubrėžta linija ir ilgesnį laiką tuo džiaugtų? Baiminuosi, kad dailininkui grafikui reikia ko nors daugiau, kai neišbaigta technika virsta šių laikų "primta mada". Nenoriu visai neigiamai atsilipti apie Rato darbus, nes jaučiu, kiek daug pastangų čia įdėta. Bet privaleu būti taigiai teisingas, kalbėti atvirai. Trumpai sakant, mano, kaip dailininko, nuomonė būtų tokia: Rato darbai patraukia akį, bet daugelyje eksponatų kažko trūksta, ypač tuose, kurie linksta į abstraktumą ir į "simbolinę" formą. "Spalis" ir kiti panašios technikos darbai, kuriuose buvo kiek daugiau piešinio, tekstūros ir formos, man atrodė reikšmingesni.

Rato grafika ir Raulo skulptūrų kombinacija yra sėkminga ir maloni. "Gallery International" vadovybė verta pagyrimo už šį ir kitas parodas. O meno mėgėjai Ratai ir Raulai galerijoje dar gali pamatyti iki gegužės 14 d. Galerijos lankymo valandos sekmadieniais ir savaitės dienomis (išskyrus pirmadienius ir antradienius) nuo 1 val. iki 5 val. 30 m. popiet — 13218 Superior ir Euclid Ave., Clevelande.

Osvaldo Rossler

MIRTINGOJI MOTINA

Vaikui motina yra Dievas, nėr didesnio ryšio tarp tų dviejų būtybių, kaip tas pats, jas jungias kraujas. Ji dalyvauja tose meilės raidose; kūdikis užsimezga ir vystosi kaip vaisius, auga pagal vidinę santvarką, tuo tarpu kai dangus valdoviskai ir gausiai jį apdovanoja. Kaip jaunuolis įsiveržia į gyvenimą su šėšiais ir šviesom, sudaužęs urną, kurioje gyveno, iškelia galvą, žiūri į padarus ir daiktus, klausia savo paties būtybę, aplinkos tikrovę, ir gyvenimas, kaip šurkščios medžiagos prisilietimas, pradeda jį žvesti. Gyvenimas yra liūdnas, buvimas skaudus. Savimeilė tada jį nugramzdina į pačias jo kraujo gelmes, susikuria savąjį pasaulį; saukiasi regimybų, griebiasi žodinės kūrybos, ieško padangėje kabančios širdies aidų; tačiau kitais atvejais virpa išorėje, lyg kad gatvės žmogiska vilnis jį viltų su saviu ir jį apvyniotų vandenimis, žiauria žeme, giliom substancijom. Glūdis jame žmogus mėgina susidaryti nuosavą pasaulį; linksmas, nori sunaikinti laisvę, kurią priešpastato kiti kūnai. Kai viską naikina metai išvagoja jo veidą raukšlėmis, iškala kaukę, kuriose slypi mirtis, kai žemės naktis milžinišku svoriu slepia jo silpnus pečius, pradeda jausti nuovargį ir kartą neišsiskom baimė būti gyvu. Nori vėl tapti kūdikiu, kūnu, priklausančiu nuo kito, saukiasi motinos, jos atminimas tampa aistra, jos paveikslas — ugnimi, glamonė ištroškusi širdžiai; tačiau gyvenimas bėga ne veltui; motina jau nebe Dievas, užmarštis ir šėšėliai

Kaethe Kollwitz (vokietė, 1867-1945) Rauda

kovoja dėl jos pelenų vainiko. Sugrįžusi į žemę, pavirsta vien krūvele kaulų, kur vėją rauda, antkapio akmeniu, ola, liūdna duobe kietoje žmonių žemėje.

Išvertė P. Gaučys

O. Rossler, argentiniečių jaunosios kartos poetas, savo poezijoje skundžiasi, kad gyvenimas jį degina, dusina ir skandina į sielą. O. R. žino, kad žodis yra tuščias ir reikia jį pripildyti, sudraskant save, prisotinant skausmu. Ligi šiol O. R. išleido šešis poezijos rinkinius. Duodami eilėraščių pamintį iš naujausios jo knygos "Hombre interior" (Vidinis žmogus).

P. G.

Trijų koncertas Chicagoje

BERN. PRAPUOLENIS

Nors jau operos sezonas ir pasibaigė, operos nuotaka mūsų suose dar vis prasiveržia į viršų. Taigi balandžio 24 d. Nek. Fr. Mar. jos seserų kongregacijos Chicago's remėjų suruoštas koncertas. Jaunimo centre, visų dėmesys buvo labiau nukreiptas į P. Bičkienę, negu į viešnią pianistę B. Smetonienę. Bičkieniė pasisekė šiame koncerte ne tik laimėti naujų gerbėjų ir nenuvilti tų, kurie jos menu jau seniau gerėjosi, bet kartu ir privertė daug ką pagalvoti, kas dainuos kitų metų "Grazinoje".

Bičkieniė šiandien nėra ta konservatyvioji dainininkė, kurios reitaluose girdėjosi populiarios arijos, "mėgiamos" dainos ir viena Puccini lopšinė. Jos balsas taip pat ne visuomet toks gaivus kaip anksčiau, bet su šiuo žingsniu pirmyn į platesnį repertuarą jį laimėjo dargi di-

desnė savo balso kontrolė. Todėl Debussy ir Ponchielli arijose girdėjome ne žaidimą jausmais, bet išgyvenimus, kuriems solistės balso spalvos, o ypatinai naujas aštrumas davė daugiau tiesos ir tikrumo.

Šalia minėtų arijų ir ištraukos iš Karnavičiaus operos "Grazina", didžiausią įspūdį paliko ispanų kompozitoriaus Obradors dainos. Savo temperamentu ir ritmika jos priklauso autentiškoms ispanų liaudies dainoms. Jos pilnos raliavimo ir (kas panašu visom liaudies dainom) motyvinio vienodumo. Jos solistės balsas, kai reikia, viliojantis, švelnus, kai reikia — beveik čigoniškas žemame diapazone.

P. Bičkienės pasisekimas ta-

čiau ne vienos jos nuopelnais laimėtas. Muz. A. Kučūnas, Chicago's Lietuvių operos dirigentas ir jos meno vadovas, tikrai jautriai ir tobulai solistei akompanavo. Tai buvo dviejų menininkų kūryba, kurioje abu dalyviai lygūs ir vienas kitą papildantys. Visad jautėsi jo vadovavimas, bet ne vedimas, kuris solistę inspiravo ir suteikė saviui pasitikėjimą.

Pianistė Birutė Smetonienė atliko Mozarto, Chopino ir Schumanno kūrinius. Jai skambinant, visuomet galėjai nujausti, ko pianistė nori ir kaip ji užtikrintai išstudijavus repertuarą. Deja, nors ir turėdama rafinuatą stilių, dėl technikos ribotumo jai ne visuomet pasisekė atsiekti tai, ko buvo trokštama. Vis dėlto klausytis pianistės be pretenzijų yra kur kas maloniau, negu žiūrėti pretenzingo virtuozo manierų.

Pasauly nėra žmogiškų rankų

Mirusio Riksmas

GYVENIMAS SAPNUOSE

Bet tai ir vėl tas pats kosmaras: tikrovės grubi letena dar tebeleiko saujoje stipriai suspaudusi glėžnutes smegenis. Iš smegenų, per jas gniuždančius pirštus, per jų garus, teka raudona sunka ir laša ant popieriaus. Lašuose kažkas žvilga. Išdžiūvę lašai virsta žodžiais. Tas popierius su taip parašytu raštu prieš Jus.

Kas aš ir kur aš gyvenu? Pirmiausia, aš, kaip ir milijonai mano brolių ir seserų, ne gyvenu, o esu galva žemyn, sustingęs, paralyzuotas, nepatogioj, keistai išsirangiusio pozoj. Maža to, mes ne po žydrų ir aukštų, tokiu mielu dangaus skliautu, o giliai panardinti drumzlinam vandeny, apraizgyti tankiomis ir tvirtomis raudonojo koralo šakomis. Jo letenos skaudžiai spaudžia išplėtais grobuonies pirštais mūsų galvas, smegenys konvulsiskai virpa, tačiau jos greit bus galutinai išsunktos ir prisipildys dvokiančiomis išmatomis, kurias aplink save skleidžia raudonasis koralas. Tada mes, kaip žmonės, būsimie mirę ir tapsime neatskiriamomis baisiojo, išbujojusio parazito kūno dalimis.

Pasauly nėra tvirtų, žmogiškų rankų: arba letenos, arba vien kaulai attraukti oda, — tuo mes įsitikinome, praslinkus dvidešimčiai agonijos metų. Dabar mes jau nebetikim viltim. Ir kai laisvas vėjas, tarsi tyčiodamasis iš mūsų kančių, ošia ten viršuje ir drumsčia jį ir taip drumzlinam vandenį, mes užsikemšame ausis — užtenka, užtenka...

Siunčiu Jums visų mūsų milijonų atminimui kasdienines konvulsijas. Pasigrožėkit, pasibaisėkit, prisiminkite ir mus savo sočiame, šviesiame ir laimingame gyvenime. Sapnas menininkas: jis tapo užmerktomis akimis, bet sodriais, išgyventais jausmais.

TAKU PRIE BEDUGNĖS

Po kojomis siauras takelis ant uolos krašto. Iš vienos pusės akmenuotas slaitas, o iš antros dangus ir apacių toli žydras vandens paviršius... Bet ten geriau nežiūrėti: galva gali apsvaigti!

Palinkęs visus svoriu stoju ant kojos nuo slaito pusės... Einantis už manęs pastebės, kad aš bijau. Bet jei pasvirčiau netyčia, užkliūtų koja ar pūstelėtų stiprus vėjas? Netekčiau pusiausvyros, ir tada — baigta! Reikia saugotis! Prieky šmėkščioja keliamos kojos: mūsų žygiuoja ištisa vora...

— Toliau neikit! — kažkas šaukia iš viršaus.

Pakeliu galvą — ant skardžio stovi vaikėzas: apsmukusios kelnės, išlindę marškiniai, atloštas karkas virš kaktos... Štai kas mums įsakinėja!... Vaikėzas pasilenkia, paima nuo žemės akmenėlį, smagiai užsimoja ir sviedžia į mus... Tai jau per daug!... Akmuo neprilekia — krenta ant slaito, išjudina kitus — nedideli akmenys rieda žemyn pro mūsų kojas... Visa laimė, kad dar nedideli!

Ižlūsis vaikigalis jau dinga anoj pusėj slaito... Stovim... Eiti tokiu takeliu apmėtomiems akmenimis — per daug pavojin-

ga. Mes turime jį nuo ten nuimti... — sakau: — Kas eis su manimi?!

— Aš tai padarysiu vienas!... — balsas prieky.

I slaitą ten jau kopia jaunuolis — tai jis pasisiūlė.

Aš norėjau eiti dviese, o jis apsiėmė vienas... Tur būt, galvoja, kad dviejų yra per daug tokiame darbu... Truputį pažemino mane prieš kitus... Bet juk jis tai ryžos, pasitikėdamas savim, bendram labui. Et, tai tik smulkmena!... Ir gerai — man nereikia eiti! O jau buvau pasirošęs bartis, gąsdinti... Gal būtų tekę net pavaikyti ir apkulti tą neklaudą... Netoks malonus darbas... Gerai, kad atsirado toks šaunuolis!

Jis kopia į slaitą įstrižai ir, prieš statydamas koją, išbando tvirtumą, kad neišjudintų akmenų. Atsargiai lipa, tačiau aukštyn kyla greitai. Kad tik staiga neišlįstų tas vaikėzas!... Bet viršūnėje niekas neįveda... Didesnė kelio pusė įveikta... Atstumas viršuje vis mažėja — lipantis artėja prie tikalo... Jau jo galva tuojau iš čia, iš apačios žiūrint, iškilis dangaus fone. Jei dabar vaikėzas pasirodytų, tai mūsiškis dviem šuoliais būtų prie jo, ir anam liktų tik bėgti!... Jau! Jau mūsų žmogus viršuje! Įdomu, ką jis mato?!

Pasiremia ranka į žemą uolos luitą, vikriai šoka per jį — persoka ir išnyksta. Matyt, ten žemesnė vieta.

Galėjau ir aš eiti... Laukiu...

Vaikėzas, jį pamatęs, tikriausiai leis bėgti. Bet, jei bus užkluptas vietoje, tada mūsiškis — jis jaunas ir ūmus — skels jam per žandus, kaip paprastai tokiems atvejais daroma, apsuks, sugriebs už peties, ir gal smagiai įspirs ir pasturgali... Už įžulumą!... Tiek mus sutrukdė!... Dar lipti teko, kad būtų ngintas toliau... Vaikėzas jau turėtų būti nudumęs, ir vy-

rukas galėtų pasirodyti ir duoti ženklą, kad netrukdomi galime testuoti savo žygį, jam būdint viršuje... Ko jis ten taip ilgai...

Staiga iš anapus slaito išlekia aukštyn kažkas didelio ir tamsaus... Daiktas krenta ant slaito ir ritasi žemyn... Tai didžiulis gabalas mėsos, aplipęs medžiagos skutais... Kojos iki kelių — žemiau nėra — nupiautos... rankos iki alkūnių... galva prie kūno laikosi tik ant kelių plonų sausgyslių!... O, siaube!... Juk tai mūsų draugo kūnas!... Taip sužalotas!... Jis rieda žemyn į mus... Galva šokinėja nuo akmens ant akmens... tai ji čia pirma kūno, tai atsilieka užpakaly... sausgyslės susisuka... įsitempia — truktelia galvą — galva lieka prie kūno... Baisi!... Kaip jam turi skaudėti!... Kūnas jau čia pat... Lūpos praverčios... Jos kruta!... Kažkoks garsas... Jis sudejavė!... Taip, aš tikrai girdėjau tylų skausmingą atodūsi... Bet galva jau rieda atitrukusi. Ji ritasi per takelį priešais mane, pašoka nuo krašto ir krenta į prarają... Iš paskos lieka ir begalvis kūnas...

Kai jis sudejavė, jo galva jau buvo atsisakyriusi nuo kūno!... Jo akys buvo užmerktos... Jei jis staiga būtų jas pravėręs ir pažvelgęs į mane, aš tikrai būčiau atsokęs ir... nugarmėjęs bedugnėn...

Aš pirmas pasiūliau lipti, tik jis buvo greitesnis... Ir jeigu ne jis, taip būtų ritęsis mano kūnas!... Kaip baisiai, neįsivaizduojamai baisiai būtų skaudėję!... Bet dabar jau nieko nebeįsivaizduoju... visam laikui... O kaip reikia būti atsigamiu kiekvienam gyvenimo žingsnyje!...

Kas tai padarė?! Vaikpalais nebūtų įstengęs įveikti tokio jauno stipraus vyro... Na, žinoma, visko pasitaiko... Gal būt, kaip nors iš pasaly paleido akmenį į galvą ir užmušė vietoje... Bet taip baisiai sužaloti!... Ir dar tokiu trumpu laiku!... Ne!... Ten būtinai yra dar kažkas!...

Ant slaito viršūnės akmenys riogso kaip riogsoje, niekas neįveda — nieko gyvo... O kūnas aukštai išlėkė virš tų akmenų. Jis buvo išmestas su didžiule, nežmoniška jėga...

Ten esama kažko stipraus ir pikto, ir apskretęs įžulus vaikėzas siunčiamas pasirodyti tyčia einantiems suklaidinti ir prazudyti...

— Bėgam pirmyn!... — balsas už nugaros ragina.

Kažin ar atsiras daugiau norinčių!... Bet stovintis priešais mane leidžiasi bėgti... Reikia, visi priekiniai bėga!... Aš nebegsiu... Reikia praleisti užpakalinius!... Atstioju ant slaito... Bėga pro mane vienas, antras, trečias... Esu bails!... Tegul būsiu bails!... Prabėga paskutinis... Likau vienas... Reikėjo su visais!... Tačiau negali būti, kad tie, kurie buvo tokie žiaurūs, leistų jį neklusyti... O visi mūsiškiai bėga, ir nieko... Jei dar galbėlį kelio prabėgs neklusdomi, leisiuosi juos vytis... Ne! Iš už kalno į juos jau lieka akmenys!... Laimė, kad aš nebegau!... Akmenų ore vis tirščiau! Jau kuris nors tuojau pataikys!... Štai! Bėgančiam į galvą!... Žmogus susiriečia ir greit iškelia rankas aukštyn, bet jis jau tiek pasviręs, kad nebeįsilaikęs krenta žemyn... Akmuo lieka pro mane — ir čia atklydo!... Reikia bėgti atgal!... Bėgu... Takelis leidžiasi skardžio kraštu... Vandens paviršius jau ne taip toli — žemai nusileidau... Nuokalne bėgti lengva, ir aš dumiu nepaprastai greitai! Viskas aplink lieka — tįsta atgal... Vėjas pučia į veidą, blaško plaukus, švilpia ausyse... Vėjas susidarė bebėgant... Kai koja paliečia žemę, krūtinėj viskas šoktelia, ir tik spėk kitą koją dėti!... Kad tik neparpulčiau!... Reikia stabdytis... Takelis jau visai nestatus, bėgti tik iš įsibėgėjimo... Kur čia pailsėti?!... Tuoj jau krantas daro vingį — tai įlankėlė. Iš

(Nukelta į 4 psl.)

VERGILIJAUS "ENEIDĖ" LIETUVIŠKUOSE DRABUŽIUOSE

J. TININIS

Pagal susilaukė pilno Vergilijaus "Eneidės" vertimo į lietuvių kalbą. Tai reikšmingas mūsų kultūrinio gyvenimo laimėjimas, kurio vėl praturtinamas mūsų dvasinių vertybių lobynas. "Eneidė" išvertė ir atkūrė Antanas Rukša, klasikinių kalbų žinovas, kadaise už lotyniškai parašytą savo disertaciją gavęs fil. dr. laipsnį Vienos universitete.

Yra žinomas italų posakis traduttore traditore, atseit, vertėjas — išdavikas. Posakis cituojamas, kalbant apie vertėjo darbo sunkenybes. Tiksliai perduoti vertiamo dalyko mintį, stilių ir dvasią ne dažnam vertėjui pavyksta. O vertimą padaryti geresnį už originalą pasiseka gal tik vienam iš tūkstančių. (Tokią tobulybę, sakoma, pasiekęs Monckrieff su M. Prousto romanu "A la recherche du temps" vertimu į anglų kalbą).

Dabar pažūrėkime, kaip A. Rukša atliko "Eneidės" vertimą. Apskritai, jo vertimas yra geras, palyginti gana sklandus ir poetiškas. Originalo mintis tiksliai perduota, daug kur net pasiektas sakinio sklandumas ir skambumas. Pvz.:

I 403—404 Sklido nuo deivės plaukų ambrozijos dangiškas kvapas.

Aptaras žemėn švelnus vilnelėm lengvai nupleveno.

VI 659 Šniokščia, mišku virsdama, srovė Eridano.

Originalo tekste skambumui išreikšti vertėjas sumaniai vartoja įvairias stilistines priemones. Ypač jam miela yra aliteracijos figūra:

I 634 Šimtą šiurkščiausiais šeriais pasiūpusiom nugarom kiauilių...

VII 84 Švento šaltinio srovė...

VII 250 Įdelbtu žemėn žvilgiu sustingęs styri Lotynas.

VIII 27 Įmygis globė gilus ir gentį žvėrių...

XII 457 Veda voras. Visi...

XII 742 ...tolumon lekia tekinas Turnas...

Pasitaiko A. Rukšos vertime vietų, kuriose jis sustato žodžius tokia tvarka, kad iš jų išeina chiazmo figūra, nors jos originalo ir nėra. Tai nemažas stilistinis vertėjo laimėjimas:

VI 180 Drimba triukšmingai pušis ir ažuolas kertamas braskai...

VII 407 Žlugus Lotyno namam ir kėsul visam pasirikus...

Vertėjui dažnai pasiseka sukurti gana vykusią onomatopėjų sakinių, išreiškiančių įvairius garsus. Tai matyti kad ir

iš tik cituotos eilutės su chiazmo figūra, atseit su kryžmine žodžių tvarka sakiny: "Drimba triukšmingai..." Antras onomatopėjos pavyzdys gali būti šis:

VII 141 Triskart sudunda tada nuo giedro dangaus Visagalis...

Tai vis vertėjo sukurto stiliaus teigiamybės. Jos rodo ne tik didelį poetinių priemonių pažinimą, bet ir sugebėjimą sumaniai jas pavartoti. Taip pat iš čia pacituotų eilučių galima matyti, kaip sklandžiai vertėjas sukuria toninius hegzametrus, Donelaičio įteisintus mūsų kalboje.

Dabar paieškome "Eneidės" vertime minusų. Aišku, jų šiek tiek yra. Pasitaiko trumpų frazių ar žodžių, kuriuos reikėtų tiksliau išversti. Štai pavyzdys:

I 310 Stato po skliautais miškų ir uola įdubia jis laivyną...

Vietoje "stato" čia turėjo būti "slepia", nes originalo tekste yra occulit "slepia". Taigi žodžio forma "slepia" čia ne tik tiksliau išreiškia mintį, bet kartu yra ir vaizdingesnė. Toliau:

I 525 Gelbėk laivus, maldaujam tave, nuo bedieviško gaisro...

Dr. Antanas Rukša, "Eneidės" vertėjas lietuvių kalbon.

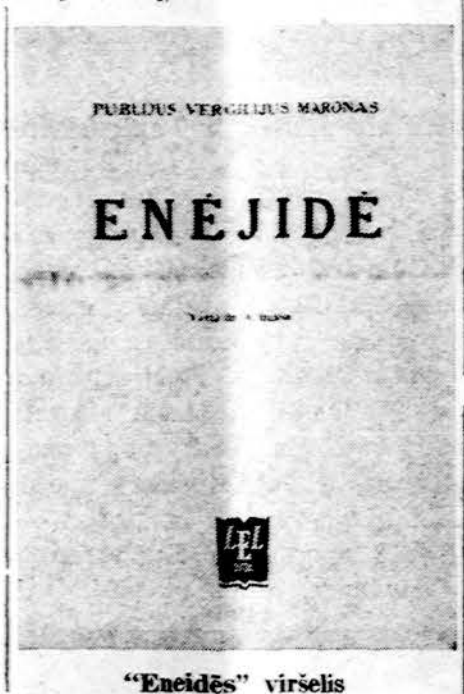
Epitetas "bedieviškas" čia ne daug ką tepasako. Originalo žodžiai infandi ignes čia išversti "bedievišku gaisru". Geriau būtų tikė būdvardį infandus išversti "baisiu, šiurpiu, siaubingu" ar kaip kitaip. Anglai šią frazę išsivertė horror of flames.

Vertime pasitaiko žodžių, kuriuos reikėtų pakeisti vaizdingesniais ir reikšmės atžvilgiu, tiksliesniais. Štai nivea Paros (III 126) išversta "spidus Paras" (III 129). Praplaukiantis laivams Paro sala atrodo balta kaip sniegas (=nivea), nes ją dengia baltos marmuro uolos, taigi epitetas "spidus" vargu ar čia tinka. Taip pat VII 634 lentum argentum vertėjui yra "sidabras kalus". Naujadaras "kalus" čia nenusako sidabro minkštumo ar lankstumo savybes, kurį gerai išreiškia lotyniškas lentus. Toliau, žodį sceptrum A. Rukša išverčia "lazda" (XII 206).

Iš tikro, čia geriau būtų "skeptas", kuris yra karališkos valdžios ženklas. Taip pat žodis dextra vertėjui kartais yra "tiesė" (pvz. XII 739), o geriau ir suprantamiau būtų jį išversti "dešine" arba tiesiog "ranka". Be to, ferrum "geležis, ginklas, durklas" — ten, kur kalbama apie žudymą — dažniausiai verčiamas "geležimi", užuot durklu ar ginklu. Jei lotynų poetams ferrum turi metoniminę reikšmę, tai mums "geležis" tokios reikšmės neturi, nebent iš sakinio prasmės būtų aišku, ką autorius nori tuo žodžiu pasakyti, kaip, sakysim, XII 950: ...krūtinėn

...geležį smeigia. Panašiai ir su pusies žodžiu, kurį lotynų poetai dažnai vartoja laivo ar valties vietoje, vadinasi, metonimiškai. Betgi mūsų poetiniame žodyne toks vartojimas neįprastas.

"Eneidėje" randame daug vertėjo sukurty naujadarų ir retų žodžių, kurie užtikdami tik

"Eneidės" viršelis

žodynuose ar žinomi vien ti, kurie savo sąmonėje neįsijasi labai didelį žodžių turtą, kaip kad A. Rukša. Tie naujadarai ar net archainiai žodžiai ne visada tiksliai išsako lotyniškų žodžių reikšmę. Pvz. žodį curae "rūpesčiai" jis verčia naujadaru "kramtos". Skaitytoji bus nelengva šį žodį suprasti. Tačiau šiaip daugelis naujadarų ar retų žodžių yra visai vietoje. Štai tokių žodžių pavyzdžiai: akstis (I 478), sužnekintas (I 551), tiltikis (II 256), sarga (II 334), sviedmuo (II 446), griuvenos (II 636), kalnus (III 76), laimius (III 106), spidus (III 129), garbas (VI 48), maldus (VI 176), rusena (VI 227), roma (VI 600), ulpas (VII 12), uruliai (VII 83), kalus (VII 634), srauna (VIII 77), kalstas (IX 146).

Tokių žodžių gana apstu vertime. Jie rodo A. Rukšos kalbos turtingumą. Iš naujadarų vieni yra visai vykę ir priimtini, o kiti gal kiek abejotinos vertės, kaip štai "kalstas" pylimo (vallum) vietoje (IX 146).

"Eneidėje" A. Rukša vartoja prof. Skardžiaus "Lietuvių kalbos vadovo" rašybą, išskyrus tikrinius vardus, kuriuos rašo pagal savo susidarytą sistemą. Jis rašo: įjėskoti, kaurie, augštas... Ši rašyba, aišku, yra tobulesnė už jablonskinę, bet, deja, ji jau išeina iš apyvartos, ypač Amerikos lietuvių spaudoje. Žinoma, barti vertėją už "skardziuvinę" rašybą nevertėtų, bet vis dėlto būtų buvę geriau, jeigu jis būtų vartojęs nuo seno įprastą jablonskinę rašybą, kuria šiandien rašomos visos knygos ir žodynai Lietuvoje.

Tikrinius graikų ir lotynų vardus savo vertime jis rašo pagal sistemą, kurioje nėra visiško nuoseklumo, kaip ir pats pripažįsta "Eneidės" įvade. Daugiausia jis laikosi kilminės rašybos, darydamas mažus nukrypimus. Pvz. Ilionas, Aigipatas, Zefiras, Kiseidė, Helena, Chimaira, bet Dzakintas, orejadė, Tijadė. O vertimo įvade jis

rašo: Hesijodas, Enejidė, Ilijadė, Priamas, Dzeusas, heksa- (nukelta į 5 psl.)

MOVING

J. NAUJOKAITIS

Ilgu metų patyrimas

Apdraustas perkraustymas

WA 5-9209 Chicago, Ill.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS • VARTOJAMŲ TAISYMAS • GREITAS PATARNAVIMAS • GARANTUOTA • KREDITAS
2412 WEST 71st St., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Prosp. 8-5875

Vedėjas L. LIEPONIS

Pirmadien, ir ketvirtadien, nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. CALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

TEL: GR 6 - 7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyvenimojo pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Mes nesiverčiame tapti pacia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stipriausia finansine ir teikti patis geriausias patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis noriai prisidedami darbai ir finansais, kad galėtumėte geresnį gyvenimo salygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago's Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos
ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATAENAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U.S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

PASAULY NĖRA ŽMOGIŠKŲ RANKŲ

(Atkelta iš 3 psl.).

vandens kyšo akmenys. Vienas didelis ir plokščias. Jis prie pat kranto ir bus žemiau takelio su žmogaus ūgiu. Būtų gera ant jo pasėdėti!.. Atsargiai nusileisiu. Bet aš vis dar bėgu, o jis jau čia šone žemiau... Ten! Soku!..

Nuleidžiu kojas nuo akmens. Mano batai ties vandens paviršium. Aš ramiai čia pasėdėsiu... Takelis įkalnin, kuriuo tik ką bėgau, tuščias — manęs niekas nesiveja. O kaip jie ten?!.. Ant skardžio niekas nejudą — ten nėra nė vieno žmogaus. Tačiau už to kalno, toluomoje, iškilusi kita nuožulni, žalia atšlaitė. Jos viduriu vingiuoja saugus takelis aukštyn... Jeigu kuriems iš jų pavyko nusileisti nuo tos nelemtos viršūnės, tai jie turėtų netrukus pasirodyti anoje atšlaitėje... Palauksiu ir pasižiūrėsiu...

Sėdžiu... Laikas bėga... Tolumoje nei ant takelio, nei ant žolytės nematyti jokio judančio juodo taškelio. Jau ir lėtai bėgant,

buvo galima nusileisti ana skardžio puse ir neskubant užkopti žaliąja atšlaite net iki pačios viršūnės!.. Jie visi žuvo... Vienas aš likau gyvas iš visų ėjusių... Likau todėl, kad neišdrisau toliau eiti, kai pro mane prasiroto tas kruvinas kūnas... vieno iš mūsų... Niekas jo negalėjo taip gerai matyti, kaip aš... Gal todėl jie visi nubėgo, ir tik aš vienas likau stovėti?!

Ką gi aš dabar darysiu?!.. Neturiu nei kur, nei ko eiti... Sustingau sėdėti. Aš toks vienas vienas!..

Ką gi daryti?!.. Lygus vandens paviršius staiga sujuda — iš vandens pakyla ir atsistoja žmogus... Vanduo jam iki juosmens. Jis nuogas. Tai vyras. Jis žiūri į mane! Bet jo plaukai ilgi, o veidas moteriškas... Gal ji moteris, tik tokia neišsivysčiusia krūtine...

Aplink jau visur pilna šių būtybių: jos ratu apstojo mane. Aš kaip ir jos, stoviu iki pusės vandenį. Visos jų akys žvelgia tiesiai į mane... Gal šie padarai pirmą kartą mato žmogų?!.. Man nesmagu... Jų veidai be išraiškos... Nesuprasi, ką jie dabar galvoja... Kad nesumanytų ko blogo!.. Reikia ką nors daryti... Aš turiu kažką pasakyti.

— Priimkit mane į savo tarpą!.. Nedarokit man nieko blogo! Būkit tokie geri!..

— vietomis mano balsas suskambėjo nepaprastai švelniai ir jausmingai... Gerai...

— Kaip mes galime nebūti geri tokiam gražiam berniukui, kaip tu!.. — sako stovintis priešais mane ir maloniai moteriškai šyptelia...

Bet ta šypsena baigiasi tik kažkokių stačiokiškų, bejausmių prasišiepimu... Ir jis jau nusisukęs kažkur į šoną... Keisti tie vandenų žmonės!..

— Tik kad aš nemoku plaukti!..

O jie taip ilgai gali išbūti pasinėję!..

— Nieka!.. Išmoksi!.. Svarbu žinoti, kaip reikia plaukti! O paskui tu plaukiosi ištisas dienas nepavargdamas!..

Tai bus smagu!.. Netgi maloniau kaip ant žemės!

Vienas paskui kitą susirinkusieji tyliai pasineria tiesiai žemyn, kur stovėję, ir regimai pritūpdami skirstosi... Taipgi, esu priimtas į vandeninių žmonių bendruomenę!..

Pasilenkęs ant vandens, keliu vieną ranką aukštyn, kitą nuleidžiu žemyn: aukštyn — žemyn, aukštyn — žemyn... Mosuoju ir mosuoju rankomis, o ten šone stovi vandeninis žmogus ir stebi mano judesius — tai mano mokytojas...

Aš noriu išmokti labai gerai plaukti!.. Vandeniniai nežino kodėl!..

Ten toli, toli aukštai ant kalno pro me-

džių viršūnes baltuoja rūmai... Vieną dieną kai jau gerai mokėsiu plaukti, aš nuplauksiu ten prie ano kranto ir keliausiu į rūmus...

Jiems aš to nesakau... Jie gali nepanorėti manęs išleisti, o tada nebepraspruksiu...

Plaukiu, plaukiu ir plaukiu. Rankos nuvaro. Su manim plaukia du vandeniniai. Jie čia pat prieky — kyšo tik pakaušiai... Jie dabar nemato manęs, ir aš galiu pažvelgti į rūmus...

Ten! Ten! Ten gyvena žmonės!.. Aš greitai vyksiu ten!.. Kai nei vieno jų nebus šalia manęs!.. Ar jie nepastebėjo mano žvilgsnio?!.. Per ilgai užsižiūrėjau!.. Ne! Bet reikia būti atsargiam!.. Jeigu būtų atsigręžę, būtų galėję mano veide išskaityti slapta troškimą...

Juodas vanduo, o viršuje tamsiai mėlynas dangus: naktis... Tik ten ant vandens paviršiaus žėri sidabrinė šviesos salelė... Tai mėnulis šviesia... Į ją iš tamsos išneria valtis... Valtįje kažkas sėdi... Atrodo du... Sunku juos įžiūrėti... Tai žmonės!.. Tikriausia įsimylėjęliai...

Kodėl man taip staiga liūdna pasidarė? Vos neverkiu... Kas čia darosi su manimi?!..

Aš noriu pažvelgti į juodu iš arčiau... Plaukiu... Aš taip seniai nemačiau žmonių!

KELIO BIEŠKANT

Eglė, pušys... elgė, bukas... Takas sukas... į žalią veją. O už jos vėl šilas!.. Jau visai nebežinau, kokia kryptimi toliau eiti, kokioje pusėje galėtų būti rūmai!..

Tarp medžių, ties žeme iš lėto slenka lenta. Ji kabo ant virvių. Tai supynės. Jos lėtai siūbuoja. Matyt, jomis tik ką kažkas suposi... Virvės labai ilgos, priristos aukštai prie storos pušies šakos. Aš įsisupsiu supynės taip aukštai, kad pro medžių viršūnes pamatysiu rūmus!..

Supuosi... Iškyli vis aukščiau... Girdėti kažkoks skambesys!.. Tartum aukštybėse kažkas dainuotų!.. Nuostabi muzika!.. Garai stiprėja, artėja... Tai moterų balsai... Tai fejos!.. Jos nematomos skraido aplinkui ore!.. Išvaizduoju, kaip gražiai visa tai atrodo!.. Palaidais, ilgais plaukais, lieknos, grakščios, lengvutės jos sklendo žydrinėje, plevena, ir išsivynioja jų permotomis šydai... Gal būtų, kuri netgi stovi čia priešais mane supynėse!.. Pasitraukiu atgal, kad būtų jai vietos... Štai! Virš medžių viršūnių iškyla rūmų bokštai ir stogai!.. Dabar tik reikia gerai įsidėmėti, kurioje pusėje!..

(Bus daugiau)

SUNKIAI SPRENDŽIAMA VAIKŲ LITERATŪROS PROBLEMA

Ispūdžiai ir mintys S. Tomarienės pasakas paskaičius

NHOLĖ JANKUTĖ

"Knyga vaikams, kurią miela ranka paimti? Ar tikrai? Kaip čia atsikyti? — klausinė- jau pati savęs, glostydama "Senolės pasakus" kietus, pen- kiomis spalvomis įvairius vir- šelius. O ant jų — koks malo- numas — šokinėja Stančikaitės kiškiai ir pelytės ir, aplink se- nolę susibūrę, klausio pasakos vaikučiai. Knygelė, kaip saldai- nis! Kas viduj? Net bijau at- verst. Nes būtų baisiai liūdna nusivilti turiniu po tokios pa- trauklios išorės.

O viduje — kreidinis popie- rius, didelis šriftas, 14 spalvų- tų iliustracijų per visą puslapį ir visa eilė dailių, linksmedų užsklandų — ežukai, pelytės, kregždutės, mergytės.

Ir taip maoniai nustebinta pradėjo skaityti.

"Senolės pasakos" turi 14 skyrių, kurių beveik visi per- skirti dar į dvi ryškias dalis: a) kasdieniai įvykiai senolės ir jos anūkų mažame pasaulyje ir b) tą kasdienybę pajavirinan- ti, senolės sekama liaudies pa- saka. Pagrindiniai knygelės ve- iekiai: senolė ir trys anūkėliai. Veiksmo vieta: Lietuvos miestelis; laikas: prieš 30 metų.

Knygutės kompozicija įdomi ir patraukli: pasakojimas vyksta dviem plotmėmis: Senolė at- važiuoja iš kaimo į miestelį pa- viešėti pas dukrą ir anūkus. Ką ji ir jos anūka čia veikia — tai realistinė knygutės dalis, lyg ryškūs ir spalvingi rėmai senolės pasakoms. O tos pasa- kos — pagrindinis paveikslas, kurį tačiau kartais nustelbia geriau pavykę rėmai.

Pasaką pasekti senolė "išpro- vokuoja" logiškai ir natūra- liai. Jai pasaka išplaukia ir vir-

tuvej beverdam, ir su vaikais besišnekan, ir jų žaidimus be- stebint. Pvz. anūka, pasidirb- jau pati savęs, glostydama "Senolės pasakus" kietus, pen- kiomis spalvomis įvairius vir- šelius. O ant jų — koks malo- numas — šokinėja Stančikaitės kiškiai ir pelytės ir, aplink se- nolę susibūrę, klausio pasakos vaikučiai. Knygelė, kaip saldai- nis! Kas viduj? Net bijau at- verst. Nes būtų baisiai liūdna nusivilti turiniu po tokios pa- trauklios išorės.

Senolės pasakos anūkus ne tik sudomina, bet jiems duoda naujų idėjų žaidimams (vaidi- nimas pagal milžinų pasaką), paskatina mokytis (Aldutės pa- stangos išmokyti skaityti), išmo- ko laudies dainelių (51, 94, 125, 166 psl.). O pati senolė — ta įskūnijusi Aldutės sapno pasa- ka — riša knygelės dabartį su praeitimi ir realybę su stebuk- linga senovės liaudies vaizduote.

Visoje knygoje žymu auto- rės pasakymas už pozityvų vaiką: gamtos drauga, lakios vaizduotės, pilnų energijos ir iniciatyvos, sužavėtą mokslu, imlų žinių, jautrų grožiui. Ži- nomas, "Senolės pasakų" vai- kams augti ir aplinka tobula: nuolatinis gamtos artumas, ma- žas miestelis, jokių nepageidau- jamų įtakų. Bet ne tai čia svar- bu.

Svarbu yra, ar tos puošnios ir spalvingos pasakos bus "įkan- damos" mūsų vaikams. Ar jie galės jas skaityti ir suprasti? Ar galės taip jų klausytis, kaip knygoje aprašyti Vytukas, Al- dutė ir Vandutė? Labai abejo- ju. Kodėl? Knyga puikiai išleis- ta, spalvingai iliustruota vai- kiai suprantamais vaizdais. Čia nemažai dialogų, nuostabių įvykių, dainelių, eilėraščių.

Pasaką pasekti senolė "išpro- vokuoja" logiškai ir natūra- liai. Jai pasaka išplaukia ir vir-

Vergilijaus "Eneidė" lietuviškus drabužius

(Atkelta iš 4 psl.)

metras, periodas. Hez. on... Su tokia rašyba ne visur galima sutikti. Pirmiausia mums atrodo nepateisinamas "j" rašymas tokiuose žodžiuose kaip oreadė, Eneidė, Iliadė, Hesiodas, nekalt- bant jau apie galūnį "ė", ku- rios vietoje iki šiol buvo įprasta vartoti "a". Jėi vertėjas rašo "periodas", tai kodėl nerašyti "Hesiodas", užuot rašius "He- siodas". Antra įeiga jis rašo "Zefiras", tai turėtų rašyti ir "Zakintas" bei "Zeusas". Be to, graikiškuose žodžiuose "s" jis keičia į "z". Todėl Hesione vir- sta Heziona, Elijus — Elizjus... Jėi taip, tai kodėl jis rašo Ki- seidė arba Hesiodas, kur "s" nebekeičia į "z". Tai nenuosek- lu.

Kartais pasitaiko, kad tie pa- tys vardai vertimo tekste nevie- nodai rašomi. Štai vėju vardai I 85 rašomi "notas", "afrikas", I 131 — zefiras, euras, o jau II 417 jie pasirodo išreikšti di- džiosiomis raidėmis: Zefiras, Notas. Arba: IX 107 Parkos, I 22 parkos.

"Eneidės" vertime palikta ne- atitaisyti keliolika klaidų. Tai, be abejo, korektorių kaltė. Pa- ti stambiausia klaida yra vienma- nis iš įvado sakinių, būtent: "...keturi pirmieji heksametai galėjo būti keičiami spondėjais (p. XXI). Iš tikro, vietoje "hek- sametai" turėjo būti "dakti- liai". Kitos klaidos: lazdelė (= lazdelė, p. XVIII); II 202 ped (= per); III 546 is (= ir); IV 167 čie (= čia); IV 548 pi- moji (= pirmoji); VI 99 kar- das (= skardas); VII 676 iems (= jiems); VIII 366 Eneja (=

Enejas), IX 751 skruostuos (= skruostus). X 668 kus (= kurs), XI 165 gek (= juk?), XII 947 maniškij (= maniškij).

Vertėjas yra pridėjęs prie "Eneidės" 36 puslapių priedą, kuriame trumpai apžvelgia Ver- gilijaus gyvenimą bei kūrybą, duoda paaiškinimų, susijusių su "Eneidės" vertimu ir atkūrimu lietuviškai, aptaria antikinių vardu rašymą. Be šio įvado "Eneidės" skaitytojas būtų pa- simetęs. Tai labai girtinas da- lykas, kad vertėjas tokį įvadą parašė. "Eneidės" gale yra pri- dėtas vardu ir daiktų apibūdi- mas (295—296). Tai irgi labai naudingas priedas, kuris pa- lengvins suprasti tekste vartotų graikiškų ir lotyniškų vardu reikšmę.

Aukščiausiai išvardytos smulkios neigiamybės nedaug tesumažina vertimo vertę. Šiaip ar taip, ver- tėjas atliko labai naudingą dar- bą. Perskaicius poetiškai išvers- tą "Eneidę", nebesinori imti į rankas Radio verstų Homero poemų, kurių hegzametras, pa- lyginti, dar gana grubiai per- keltas į lietuvių kalbą. Linkėti- na, kad Rukša ateity panašiai išversų ir "Iliadę" su "Odise- ja".

Publijus Vergilijus Maronas ENEJIDĖ. Vertė ir pagal or- ginalą hegzametrais lietuviškai atkūrė, parašė įvadą ir sudarė žodynėlį dr. Antanas Rukša. Tiražas 500 egz. Lietuvių En- dopedijos leidykla. Bostonas, 1966. Leidėjas Juozas Kapočius. Knyga 300 psl., 8 x 5 1/2 in. for- mato, kaina \$5.00, gaunama "Drauge".

Rūta Kaito...

Nuotrauka R. Ksielais

Tai kodėl ji galėtų vaiko neža- vėt, nedomint? O todėl, kad autorės kalba mūsų vaikams per žodina, per turtinga. Liū- dna, bet atėjo toks laikas, kad vaikų autorių kalbos turtingu- mą pradėjom laikyti minusu...

"Senolės pasakos" pilnos vaiz- dingų žodžių, senoviškų išrei- kimų, įdomių tarmybių, dalyvi- nės kalbos ir kitų mūsų sunkios gramatikos įmantrybių. Gale knygutės autorė duoda net re- tųjų žodžių žodynėlį. Bet, deja, iš dešimties mūsų vaikų, septy- niems tikrai dar reikės žodynė- liu žodyneliui... Gaila tu žodžių, gražių, vaizdingų, nuo "asakos" iki "žlugto", nuo "čiauskėti" iki "telkšoti", nes jie paliks ne- suprasti, nesudomint, neperskai- tyti.

Ir štai čia iškyla klausimas, nuolatinis, neišsprendamas: kokių žodžių turime vaikams prabi- li? Pilmu ar apkarpytu? Kiek ji apkarpyti, suprantinti, kad lie- tuvakas, augęs miškinioje svetimos kalbos įtakoje, tėvų žodį dar galėtų suprasti? Mūsų žodis pateko užburtan ratan: jo pilno mūsų vaikai nesupran- ta, o jo nukarpyto ar užteks kalbai išlaikyti?

O kokių kelių eit vaikų ra- šytojui? Ar tuo siauroju, ne- patogiųjų, kuriame nebėra vie- tos dalyviams, padalyviams, nuo sakoms, o tuo labiau žodžiams, kurie reiškia veiksmus ir daik- tus, niekada nenaudojamus da- bartinio vaiko pasauly? Netur- tingas ir nuobodus šitoks ke- lias. Ne vieną rašytoją jis su- pačios ir ne vieną mintį ap- karpys, tačiau, kada stovime prieš hamletišką dilemą "būti ar nebūti" lietuvių kalbos at- žvilgiu, turime pasirinkti kryp- tį, kuri duos daugiausiai vil- ties buvimui.

Grįžtant prie "Senolės pasa- kų", knygutė maloni paimt į rankas kiekvienam vaikui. Bet skaityt? Skaityt — maloni tē-

REAL ESTATE — INCOME TAX DRAUDIMO IR KT. REIKALAI

A. & L. INSURANCE AGENCY AND REALTY
A. LAURAITIS
1645 S. Ashland Ave., LA 3-8775
(Currency Exchange patalpos)
Sąžiningas Patarnavimas

MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumu

A. VILIMAS

3415 So. Lithuania Avenue
Tel. FRontier 6-1882

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

APIE TOLERANCIJĄ IR VILTĮ

"A Patch of Blue" filmas yra puikus pavyzdys (lyg savu lai- ku "David and Lisa"), kaip ne- didelio biudžeto, bet aukštos ko- kybės pastatymas gali konku- ruoti su milijoniniais filmais.

Režisierius Guy Green para- šė tekstą, vadovaudamasis Eli- zabeth Kata romanu "Be Rea- dy With Bells and Drums". Tai jaudinanti drama apie aklą mergaitę ir jos draugystę su negru.

Aštuoniolikmetės Elizabeth Hartman debutas šiame filme taip akintantis, kad ji buvo no- minuota akademijos premijai. Ji vaidina mergaitę, kuri pa- žįsta tik biauromą, nusivylį- mą bei brutalumą savo tamsia- me pasaulyje. Uždarąta šlykš- čame bute San Francisco mies- te, ji turi pakęsti mūstybes ir panekinimą iš laisvo elgesio motinos bei alkoholio senelio.

Vieną dieną ji įtikina senelį, kad šis išvestų ją parkan, kur ji sutinka negrą (Sidney Poi- tier) kultivuotą, jauną vyrą. Jis parodo mergaitę tikrą drau- giškumą, pirmą kartą jos pa- justą, anksčiau niekad nepažin- tą.

Po kelių idiliškų susitikimų, kuriuose jis pamoko mergaitę, kaip reikia pereiti per gatvę, pa- skambinti telefonu ir pan., ak- loji Seilina pamilsta jį.

Filme yra mažų klaidelių (ge- rieji negrai, blogieji baltieji), tačiau pasakojimas yra labai įtikinantis. Žiūrovas filmą taip įtraukiamas, kad visai pamirš- tama, kokios spalvos yra abu herojai.

Juoduko švelnus susidomėj-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:

2608 W. 69 St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 69 St. Tel. WA 5-2737
3212 S. Halsted. Tel. CA 5-1864

Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą.

Didelis pasirinkimas geriausios rā- šies medžiagų ir kitų prekių žemo- mis kainomis.

E. ir V. Zukauskai

VALOMĖ, ISTĖPAMĖ IR SUREGU- LIUOJAMĖ SIUVAMAS MAŠINAS

\$3.50
Turime dailis visų firmų ir modelių mašinas. Bernina Siuvimo cente- vartotos ir naujos mašinos. Singer, New Home, White, Kenmore, Necchi, Elna, Pfaff ir kt.

B & B SEWING MACHINE CO.
4214 Archer Ave., tel. 927-0044

VACUUM CLEANERS — DULKIŲ SUKLIKIMAI
Išvalomi, istepami ir sureguliuoja- mi. Nauji vamzdžiai įdedami visų firmų dulkių suklidikams. Taip pat turime dailis visų firmų bei modelių, naujoms ir atremontuotoms, siurb- liams. Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby, Royal bei kiti.

B & B SEWING MACHINE CO.
4214 Archer Ave., tel. 927-0044

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoja — Parduoja — Taiso MAŠINOS

Virs 50 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE VIETOJE

5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2** %

ANT VISŲ SASKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 aprausta Federalios valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

mas, kaip reikėtų padėti kitam tamsos pasaulyje, kaip teikti pagalbą, kurios mergaitė nega- vo namie, parodo vieno asmens kitam humaniškumą, kurio be- veik nebėra šiandieniniame pa- saulyje.

Poitier šiame filme parodo tikrai išskirtiną vaidybą, kuria jis užsiangažavo filme "Lilies of the Field". Savo paprastu- mu, žvilgsniu, nustebimu jis pa- demonstruoja didelio discipli- nuotumo vaidybą.

Apsčiai filme vaidybinio me- no parodo ir kiti antraeiliai vei- kėjai: Shelley Winters, laimė- jusi Oscarą už gerą perdavi- mą biaurios motinos charakte- rio, Wallace Ford — senelio, Ivan Dixon — Portier brolio gydytojo ir Elizabeth Fraser — motinos draugės, panašios gat- vės moters.

Namų situacija taip žiauri, dialogas — grubus ir perdaug atviras, kad žūrinas tik su- augusiems.

Filmo antraštė k'lo iš mer- gaitės dangaus skliautelio pris- iminimo prieš jai apakant nuo motinos rankos — paleisto bu- telio per namines motinos - tė- vo peštynes.

Filmo pagrindinė tema yra tolerancija, tačiau prasikiša ir kita šalutinė tema — viltis.

• "Tautinė forma socialisti- niam turiniui" ugdyti Lietuvoj leidžiama tik trims tautybėms, — lietuviams, rusams ir len- kams. Nors į kolonistines įmo- nes atkeldintų darbininkų bei specialistų yra kelių dešimčių tautybių, jiems nėra jų kalba ne tik mokyklų, bet nei laikraš- čių, nei knygų. Nei senieji Vil- niaus apylinkių gyventojai, kai kurie laikę save gudais, nebe- mato nieko gudiška, kaip ir Gu- dijai priskirtose srityse gyve- nantieji lietuviai nemato nieko lietuviška. Palyginti su Lietu- vos (ar Lenkijos) laikais, ypač didelis skirtumas šia prasme, žy- dams. Ne tik nėra žydų dėsto- mąja kalba mokyklų, nėra žy- diško laikraščio, bet ir visos žy- dų kalba knygos prieš 10 metų buvo išimtos iš visų bibliotekų, kiek jų ten dar buvo likę. Ta- čiau žydai, nors jų Lietuvoj da- bar tėra apie 25—30 tūkstan- čių, ir dabar sugeba įsitaistyti geresnėse pozicijose. Pastebima, kad jie mažesnia vengia miš- rių šeimų kūrimo.

SOPHIE BARCUS RADIO SEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penk- sadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeima- dieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarių primadi- enio 7 val.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kl. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEmlack 4-2423
7150 South Maplewood Avenue,
Chicago, Illinois. 60639

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

G R 6 - 7 7 7 7 24 hour towing service

Karosierijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkios patalpinimai.

BODY AND FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

4 1/2 %
current dividend

Paskolos duodamos ilgam laikui, mėnesiniais įsiskaitymais

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

MAY — GEGUZĖS 5, 6, 7 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC Fifth \$5.29

ITALIAN SWISS COLONY, CALIFORNIA BRANDY Fifth \$2.98

STOCK 10 YEAR OLD V.S.O.P. IMPORTED BRANDY Fifth \$3.98

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED Dry or Sweet 30 oz. Bottle \$1.29

RIEMERSCHMID IMPORTED GERMAN CHERRY LIQUEUR Fifth \$4.98

SCHWARTZ KATZ 1963 VINTAGE or NIERSTEINER 1961 VINTAGE Fifth \$1.29

POLISH IMPORTED HONEY WINE Fifth \$1.69

MICHELOB BEER Case of 24—12 oz. Throw away bottles Case \$5.49

SCHLITZ BEER 6—Pak 12 oz. Cans. 6—Pak .98c

Kultūrinė Kronika

Lituanistika vasaros metu Fordhamo universiteite

Šie metai yra Jaunimo metai. Šių metų jaunimo šūkis: "Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei". Geriausiai pasitarnausime tėvynei, pagilinę savo gimtąją kalbą. Fordhamo universitetas yra pasiruošęs padėti Lietuvių jaunimui. Šią vasarą Fordhamo universitete skaitomi lietuvių lituanistikos programos (nuo lepos pradžios iki gegužės 1 d.) Studentams už lietuvių kalbą duodami 4 kreditai, kuriuos galima perkelti į kitus universitetus. Priimami ir asmenys, klausytojai. Lietuvių kalbos numatytos dvi klasės: pradedantiems ir pažengusiems. Paskaitos bus kiekvieną dieną (nuo pirmadienio iki penktadienio). Paskaitų laikas priklauso nuo studentų pageidavimų. Užsiregistruoti reikia iš anksto iki birželio 1 d. (laišku), pažymint, kokioje grupėje norėtumėt dalyvauti (pradedantiems ar pažengusiems). Reikia kartu pridėti ir \$25 čekį (Fordhamui universitetui). Pinigai bus įskaityti į mokesčių už mokslą. Smulkesnės informacijos kataloge. Kreiptis šiuo adresu: Box AA, Fordham University, Bronx N. Y. 10458.

Amerikietis apie Myk. Vaitkaus knygą "The Deluge"

St. Petersburg, Fla., leidžiamas laikraščio "The St. Petersburg Times" gerai redaguojamas ir puošnus priedas "Sunday" atspausdino Myk. Vaitkaus knygos "The Deluge" plakatą recenziją, kurioje recenzentas Stan Windhorn pastebi, kad biblinė tema yra sena, tačiau ir amžinai nauja. Kritikas, priminęs, kad autorius yra Lietuvoj gimęs, išmokslintas kunigas, veda paralelę su legendomis, kurias apie tokį potvynį pasakoja Amerikos indėnai. Recenzentas pažymi, kad Vaitkaus knyga yra skaitoma ligi galo ir yra intriguojanti, o autorius kūriny anų dienų istorijos siūlą audžia švelniai ir jautriai, lyg tai vyktų šiomis dienomis. Knygą išleido Maryland Books leidykla, gaunama "Drauge". Kaina 3.95 dol.

Vertinama B. Markaičio, SJ, premjera

Balandžio 27 d. Tampoje, Floridoje, pirmą kartą atlikta kompozitoriaus Bruno Markaičio, SJ, naują veikalą "Koncertą pianui ir pučiamiesiems" labai palankiai įvertino ir amerikiečių spauda. Laikraštyje "The Tampa Tribune" balandžio 28 d. rašoma, kad trijų dalių naujasis kūrinys buvo šviesiai kibirkščiujantis, klausytoją intriguojantis, vietomis dramatiškas, bet kartais užgriebias ir lengva humora. Įdomu ir tai, kad veikalui temai paimta pastarasis Jėzuitų ordino suvažiavimas. Laikrašty cituojama ir kompozitoriaus žodžiai, kuriais sakoma, jog, girdint suvažiavimo delegatus kalbant įvairiomis kalbomis, kilo idėja visa tai išreikšti muzikoje.

Ir ukrainiečio rašytojo laukia teismas

Šiomis dienomis suimta Ukrainoje rašytojas Ivan Svetlichny, kaltinantis jį pasivertimu ir užsienį prieš trejus metus mirusio ukrainiečio poeto V. Simonenko antisovietinių kūrinių. Ivan Svetlichny yra literatūros kritikas ir rašytojas, bet nepriklauso oficialiai Ukrainos rašytojų sąjungai. Dabar ir jo laukia panašaus proceso kaip Simionenko ir Danielio.

Petraičio suakutinės parodos

Dailininko Teofilio Petraičio suakutvinė paroda š. m. gegužės 7 ir 8 dienomis įvyksta Brookyne, Angelų Karalienės parapijos salėje. Tai pat paroda Elizabeth, N. J., įvyksta ktą savaitę, gegužės 14 ir 15 d. Lietuvių salė; paroda atidaryta 12 iki 7 v. v.

Dailininku Teofilui Petraičiui, gimusiam 1896 m. Adomishkių km. netoli Marijampolės, šiemet sukanka 70 metų. Dailininkas buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, 1925 m. baigęs Jono Motylos Kaune, po to 1927, 1930 ir 1931 m. vasaromis studijavęs tapybą Čekoslovakijoje. 1925—44 dėstė pašaukto šaulių mergaičių gimnazijoje, daugelio Lietuvoje rengtų dailės parodų dalyvis, taip pat dalyvavo 1946 m. Tuebingene, 1949 m. New Yorke įvykusiose lietuvių dailės parodose. Dailininkas naudoja aliejinę tapybą ir akvarelę. Suakutinėje parodoje bus išstatyti akvareliniai darbai. Nuo 1949 m. T. Petraičis gyvena Elizabeth, N. J.

Dailininkas Petras Lukas atvyksta į JAV

Lietuvius dailininkas Petras Lukas tęsia savo od sėją per kelis kontinentus. Po tremties dienų, praleistų Šveicarijoje, jis

Dailininkas - skulptorius Petras Lukas prie jo darbo antkapio Venecuelos lietuviui Vladui Armalui.

buvo pastoviau įsikūręs Venecueloje, kur vertėsi laisva dailininko praktika ir profesoriavo Meridos universitete (University of the Andes), eidamas piešimo departamento vedėjo pareigas.

Kaip stipendininkas, iš ten jis vyksta į Indiją ir ten studijuojama indų senovės dailę, laimėdamas premijas už savo paveikslus (Rab. Tagores portretas, premijuotas to universiteto, paliko universiteto muziejui). Sugrįžęs per Italiją į Venecuelą, Lukas išsirengė dabar į Šiaurinę Ameriką.

Birželio 5 d. jis atplaukia laivais.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį, ketvirtį, vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Tel. PR 6-8998

T. Petraičis

Stuttgarto kampelis (akvarelė)

vu į Los Angeles. Su savimi vežasi nemažai savo darbų. Įdomiausias jo eksponatas yra lietuviškos kanklės. Dar laisvoje Lietuvoje jo išdirbiniai — kanklės atkreipė tautodailės žinovų dėmesį, jų tarpe ir dail. A. Zmuidzinavičiaus, kuris pripažino Luko darbo kankles "lietuviškiausiomis kanklėmis".

Šveicarijos kalnai, Venecuelos džunglės, Indijos ekzotika, Himalajų papėdė, Raudonosios jūros peizažas, Italijos romantika... tai Luko meninės odėsios punktai. O dabar ir Šiaurės Amerika.

Popiežiaus padovanotas Roualt paveikslas didžiojoje Jungtinių Tautų salėje

Popiežiaus Pauliaus VI-ojo Jungtinių Tautų generaliam sekretoriui U Thant'ui padovanotas Georges Roualt paveikslas, vaizduojantis Kristų ant kryžiaus, šiomis dienomis patalpintas Jungtinių Tautų pagrindinio įėjimo didžiojoje salėje priešais garsųjį Marc Chagall'o vitražą.

Lietuviai mokslininkai ir studentai sovietinėje statistikoje

Oficialioji rusų statistikoj šios rusų valdžios esančios tautybės yra maždaug vienodo didumo. 1959 metų surašymo duomenimis, trys Kaukazo tautos kiek didesnės už lietuvių, būtent: azarbaidžaniečių buvo 2.9 mil., armėnų — 2.8, gruzinų — 2.7 milijonai. Lietuvių tada buvo suskaičiuota 2.3 mil. Beveik tiek pat ir žydų (visam plote) — irgi beveik 2.3 mil. Moldavų — 2.2 mil.

Bet studentų, specialiųjų mokyklų moksleivių ir mokslininkų skaičių tik moldavai žymiai atsilieka nuo lietuvių, o žydai, kurių beveik tiek pat, kiek lietuvių, toli pralenkia visus.

Prieš dvejus metus aukštųjų mokyklų studentų skaičių lietuvių tarp šių tautybių buvo tik penktą vietą: žydų studentų buvo 83 tūkstančiai, gruzinų 62, armėnų 49, azarbaidžaniečių 43, lietuvių 36 ir moldavų tik 18 tūkstančių.

Komunija". Kitos premijos teko amerikiečių gamintom filmom. Iš viso šioje savaitėje dalyvavo daugiau kaip dešimt įvairių Europos ir užjūrio kraštų.

• Brooklynne leidžiamas plačiai skaitomas katalikų savaitraštis "The Tablet" balandžio 21 d. numeryje labai gražiai parencavę Manyland Books leidyklos išleista dr. J. Savojo knyga "THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA".

Tarptautinė religinių filmų savaitė

Valladolid mieste, Ispanijoje, baigėsi XI-ji tarptautinė religinių filmų savaitė, kurioje pirmąją premiją laimėjo Ingmar Bergman švedų filmą "Pirmoji

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadų, "bouclé's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, tafetų, aksomo, ANGLISKŲ MERŽIAGŲ paltams ir kostiumams šimtams artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadienį, uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

4 1/2%

Visų rūšių
taupmenoms
4 kartus
metuose

Taupmenos įdėtos iki 15 dienos mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti

TURTAS VIRŠ \$100,000,000.00

REZERVAI VIRŠ \$9,500,000.00

Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

VALANDOS:

Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak.

Antradieniais 9 iki 4 v. vak.

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak.

Penktadieniais 9 iki 4 v. vak.

Šeštadieniais — 9 iki 12 val.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Tel. — Virginia 7-1141

Specialybių besimokančiųjų skaičių lietuviai buvo antroji vietoj: žydų — 51 tūkstantis, lietuvių — 43, armėnų ir azarbaidžaniečių po 33, gruzinų — 28 ir moldavų 14 tūkstančių. Mokslininkų (įskaitant aukštųjų mokyklų dėstytojus) skaičių lietuviai tarp šių tautybių turėjo penktą vietą, o žydai jų tarpe ne tik pirmieji, bet ir jų pozicijų turėjo daugiau, negu visos kitos tokios paties dydžio tautybės drauge sudėjus. Būtent, žydų mokslininkų tais metais visame rusų valstybės plote buvo 48 tūkstančiai (pig. su 37 milijonais ukrainiečių, turėjusių 59 tūkstančius mokslininkų), o armėnų mokslininkų suskaičiuota 12 tūkstančių, gruzinų 11.7 tūkst., azarbaidžaniečių 7.2 tūkst., lietuvių 4.7 tūkst. ir moldavų tik 1 tūkst. (E.)

Pristatoma Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.

Raštinę atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago

Tel. Virginia 7-7258-59

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Martha

PORTRAITS • CANDIDS

3213 South Morgan St. YA 7-5858

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲS

\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS. TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmadienį iki ketvirtadienio 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktadienį ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADIENIS ir PENKTD. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMDIENIS ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTADIENIS 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadienį, uždaryta

Popiežiaus žodis mokslininkams

Popiežius Paulius VI-s.s. balandžio 23 d. susitiko su Popiežiaus mokslų akademijos mokslininkais, susirinkusiais Romoje molekulinio jėgų studijų savaitėi. Ta proga šventas Tėvas prancūzų kalba tarė žodį apie Bažnyčios santykius su mokslo pasauliu. Pirminės Vistotnovo Bažnyčios susirinkimo žvilgsnis į šolaikinės kultūros vystymąsi, išreikštą Pastoračinėje konstitucijoje "De Ecclesia", Popiežius nurodė, kaip labai Bažnyčia vertina mokslinio tyrimo darbą ir kokias stato tam ribas bei sąlygas. Bažnyčia turi teisę ir mokslininkams kalbėti apie Dievo sukurtos visatos misiją — pabrėžė Paulius VI-s.s. — Nors mokslas yra laisvas savo viešpatijoje, tačiau jis tarnauja žmogui — visų kūrinių karaliui. Jei mokslas atsisakytų tarnauti žmogui ir nesiektų žmonių gerovės ir pažangos, jis taptų nevaivšingas, nenaudingas, net kenksmingas...

Pritaikomas mokslas, — toliau kalbėjo šventasis Tėvas, — negali atsisakyti ir moralės. Jo tarnyba turi būti pozityvi, ji

turi nešti šviesą pasauliui, kad jis pamatytų tūtos šviesą ir taptų tobulesnis, mokytesnis, geresnis... Savo kalbą Popiežius baigė, ragindamas mokslininkus kaupti ne vien tik didingąją žinios knygą, bet ir tą mažąją — Šv. Rašto knygą, kuri per kiekvieną žmogų Dievo mintis pasauli ir duoda galutinį atsakymą į visus klausimus, ir nepajęgia duoti mokslas... Kaip žinoma, Popiežius šiojo mokslų akademijos šimto šventės savo įkūrimo trisdešimties metų metines. Ją įkūrė popiežius Jonas XXIII-sis 1961 metais, norėdamas pagerbti tikrąjį mokslą ir užtikrinti pilną laisvę jo tyrimams, be kurios negali būti tikrosios pažangos. Dabartinių mokslų Akademijai prklauso septynios dešimtys narių, įvairių tikėjimų, tautybių ir rasų. Norint pagerbti labiausiai nusipelnusius mokslininkus, popiežius Jonas XXIII-sis 1961 metais įsteigė specialų aukso medalį Pijaus XI-jo vardo. Šiemet šis atžymėjimas Pauliaus VI-jo buvo suteiktas JAV profesorui Alan Rex Sandage už jo nuopelnus astronomijos srityje.

NAUJAS ATOMAS "MUONIUM"

PAULIUS ŽICKUS

Iki atominiai tyrimai bus baigti, iki patys atomai ir jų dalelės bei subdalelės bus galutinai ištyti ir nebeturės jokių paslaptų, praeis dar daug laiko. Šių tyrimų dėka visai neseniai surastas naujas atomas, kuris pavadintas muoniumu. Muonium tikrumoje buvo surastas 1936 metais. Bet per klaidą buvo pavadintas tik atominė dalelė, vadinama meson, kuri duoda stiprią branduolinę jėgą.

Fizikos mokslininkai: V. W. Hughes, D. W. McCollm, K. Ziock, R. Prepost, J. M. Bailey, W. E. Leland, M. Erckhouse ir kiti iš įvairių universitetų, darydami atominis tyrimus Nevys laboratorijoje Columbia universitete su akceleratorium (sinkrotronu) surado, kad muonium tai yra naujas atomas. Šis naujas muonium atomas nėra paprastas. Jo gyvenimo ilgis (life time) yra tik 2.2 mikrosekundės (mikrosekundė yra milijoninė dalelė sekundės). Muonium yra taip pat ir nepastovus atomas. Jo nepastovumas reiškiasi tuo, kad jis pavirsta į pozitroną ir du neutronus. Pozitronai šios interakcijos metu įgauna net 52 milijonų elektronvoltų energijos. Šis atomas susiformuoja, susiduriant pozitivyviu muon ir chemiškai veikiamam argon (A) atomui, kur muon pagauna elektroną iš argono atomo. Tyrimų ir reakcijų metu šis naujas atomas yra "gyvas" ir įdomus.

Prieš maždaug šešerius metus mokslininkas Vernon W. Hughes, darydamas atomo tyrimus pastebėjo tą naują atomą. Šis naujas atomas turi tik dvi elementarines daleles: pozitivyvą muon (m^+) ir elektroną (e^-). Muonium atomas panašus į vandenilio atomą, kuris susideda iš dviejų pagrindinių dalių: protono (p^+) ir elektrono. Muonium galima būtų pavadinti vandenilio izotopu. Abejuose atomuose branduolys yra pozitivyvus ir sunkus, apsuptas negatyvaus elektrono. Muon ir protono masė atitinkamai lyginama vienas prie 207 ir iki 1836. Muonium atomas turi panašumą ir į pozitrono atomą, kuris buvo surastas Massachusetts Technologijos instituto mokslininkų maždaug prieš dešimtį metų. Pozitrono atomas irgi susideda iš elektrono (e^-) ir pozitrono. Pagrindinis skirtumas tarp tų dviejų atomų: pozitivyvus muon yra

daugiau masyvus, negu elektronas, kai tuo tarpu pozitrono masė yra lygi elektrono masei. Pozitrono atome pozitronas ir elektronas turi giminę subatominę dalelių ir antidalelių, kurios gali naikinti viena kitą ir pagaminti elektromagnetinę radiaciją gamma spindulių formoje. Muonium atome elektronas ir pozitivyvus muon neturi giminę dalelių ir antidalelių ir negali panaikinti vienas kito.

Muonium veikia į vienas kitą (interacts) kaip sunkūs elektronai. Šio atomo tyrimas paprastas, nes turi tik dvi daleles. Jis santykinai į visą elektromagnetinę veikimą. Tai tikrai vandenilio izotopo savumai. Atomų tyrimui šis naujas atomas yra labai charakteringas.

PRATESTAS VATIKANO II JUBILIEJUS
Iš Vatikano pranešta, kad popiežiaus Pauliaus VI paskelbtas jubiliejus, minint Vatikano II susirinkimo užbaigimą, kuris turėjo baigtis su sekminėmis, geg. 29 d., buvo pratęstas dar šešioms mėnesiams ir dabar baigsis gruodžio 8 d.

Tai skamba, kaip susirūpinimas, kad ir dabar stalinaiose guli ne vien paprastų grafomanų, bet ir "niurgzlių" bei "filosofų" raštai, kuriuose glūdi kitokių nusiteikimų, negu partijos suvažiavimas reikalauja. (E.)

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

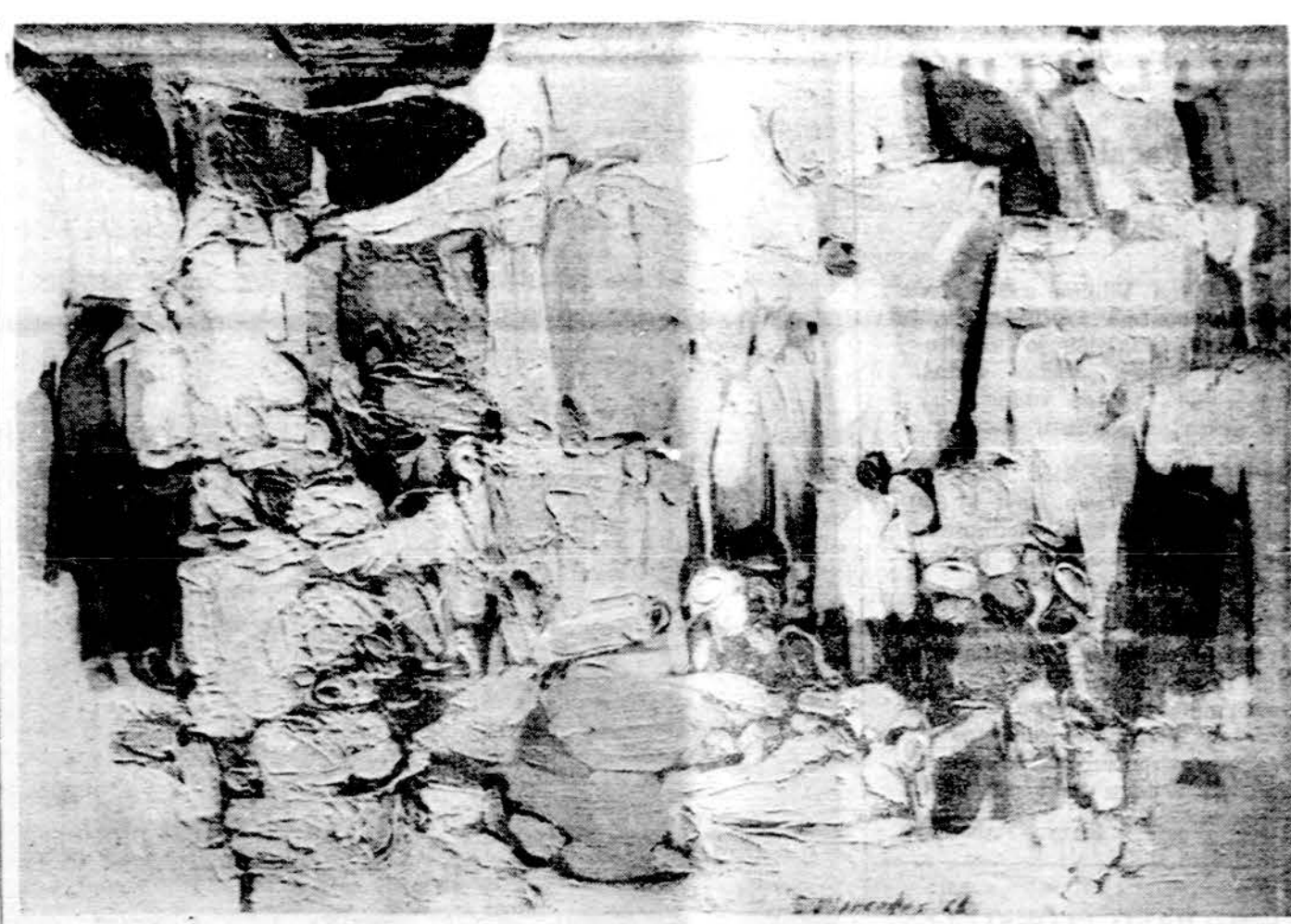
4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMACK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: VErnola 7-7747 John J. Kamman, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ISTAKOS

Sesuo Marija Mercedes "Draugui" jo 50 metų dienraštines sukakties proga dailininkės padovanotas paveikslas

Dramaturgija okupacijoje kelia nusiminimą

Balandžio 16 dienos "Literatūroje ir Mene" rašytojų sąjungos dramaturgijos patarėjas Juozas Chlivickas apibūdino dramaturgijos padėtį Lietuvoje:

"Kruvos dramaturgijos forma prirašytų storių sąsiuvinii, mašinėle prispausdintų lapų, kurie guli Rašytojų sąjungos, Liaudies meno rūmų, Kultūros ministerijos darbuotojų stalčiuose — kelia didelį rūpestį ir nusiminimą".

Kaltas esąs "lengvabūdiškas ir neatsakingas požiūris į teatro meną apskritai".

Koks tas rašytojų "lengvabūdiškumas" ir neatsakingumas", dėl kurio jų raštai guli stalčiuose ir "kelia nusiminimą", galima tik spėlioti, susipažinus su paties patarėjo pažinromis. Jis pripažįsta rašytojo individualybės bei kūrybos laisvę, bet — "be jokių ideologinių nuolaidų ir nukrypimų"! Įkvėpimo šaltinis, savaime suprantama, turis būti XXIII komunistų partijos suvažiavimas. Sako, kad "dar atsiras visokių niurgzlių, filosofų, kurie kartais net ir vardan idėjinio tikslumo bandys stabdyti žygį į pergalingą rytojų. Tačiau jų pastangos juokingos".

Ansamblio rūpesčiai Vilniuje

Dirigentas J. Svedas jau kuris laikas nebevadovauja pagarsėjusiam dainų ir šokių ansamblui: jo vietoj dabar jau kuris metas yra Vladas Bartusevičius, anksčiau buvęs panašaus studentų ansamblio vadovas. Patikslinama: Lenkijoje, Vokietijoje (rytinėje), Čekoslovakijoje ir ypač daug Rusijoje (partijos suvažiavimo metu ir Kremliuje) koncertavęs ansamblis LIETUVA yra ne studentų ansamblis, o tas pats, "Svedo ansamblio" vardu vadintis ansamblis.

Jonas Svedas iš ansamblio paštraukė jau prieš trejetą metų Vladas Bartusevičius, kaip pats J. Svedas liudija, yra Svedo mokinys. Ansamblis šiuos metus skiria savo veikimo 25 metų sukakties minėti. Tam tikslui yra parengęs penkis skirtingas koncertų programas, kurios gerokai pritaikytos prie iš viršaus išeinančių reikalavimų. Pavyzdžiui, pirmoji programa, pavadinta idiliškai ("Prie ežerėlio"), paties V. Bartusevičiaus liudijimu esanti skirta "supažindinti žiūrovas su lietuviškų ir brolisų tarybinių respublikų tautų dainomis bei šokiais".

Kita programa — "Laimės Nemunėlis": Bartusevičiaus žodžiais — "savotiškas montažas, kuriame atsispindi nauji vestuviniai papročiai".

Trečioji programa — koncertinė, sudaryta iš kūrinių, ansamblio atliktų rytinėje Vokietijoje ir Čekoslovakijoje. Programa vadinama "Svečiuose". Ketvirtoji programa vadinama "Amžių vėjas". Ansamblio vadovas nieko apie ją tuo tarpu nesako, bet pats pavadinimas leidžia suprasti, koks "vėjas" joje turės pūsti. Penktoji ("Jubiliejinė") programa būsimai "tarsi kro-

Žiema praėina — vasara ateina!

Mieli tautiečiai, dabar pats laikas aprūpinti Jūsų gimnaisčius Lietuvoje vasarinę aprangą. Įdant Jums nereikėtų sukti galvos kombinuojant, kas siūstina, mes čia sudarėme kelis specialius siuntinius, kuriuose yra visa tai kas vertinga, reikalinga, naudinga, gražu ir vienkart džiugu gauti.

Laumės Juosta (I)
Susegamas vilnonis mot. arba vyr. nertinis: Vyr. arba mot. nailoninės kojinės: Viln. angliska medž. vyr. arba mot. kostiumui — 3½ jardo; Italiskas nepermatomas gražių raštų nailonas suknelė — 4 jardi: Vyr. arba mot. batukai; Italiskas vyr. arba mot. nailoninis liptaltis; Vyr. arba mot. lietsargis; Perly karoliai arba šilk. kaklaraištis: vyr. arba mot. baltinių pora: ir Vasarinė blizkute arba vyr. marškiniai.

Kaina tik \$89.50 su pasiuntimu ir maitu.

Kastytis (II)
Viln. angliska vyr. kost. medžiaga Boston arba herringbone 3½ j. Vyr. nailoniniai išieginiai marškiniai; Vyr. pusbačiai; Vyr. Ital. nailoninis liptaltis; Vyr. prie kostiumo pritaikintas kaklaraištis; Vyr. nesudėdėvinčios kojinės; 6 gražios nosinės; ir Byro amžinas piestukas.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir maitu.

Juraitė (III)
Mot. kostiumai arba vasariniam paltui 3 j. vilnonės angl. medž.; Italisko nepermatomas puikaus nailono suknelė — 4 j.; Vilnonis nertinukas be rankovės; balti arba lakuoti batukai; švelnus nailono kelnaitės ir apatinius su pagražinimais; 2 poros nailono kojinių; Italiskas mot. nailoninis liptaltis; dailus rankinukas ir šilkinė skarelė.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir maitu.

Jungtinis Kastyčio ir Juraitės siuntinys kainuoja tik 130 dol., nes susitauo 9 dol. pasiuntimo išlaidų.

Tebesitundami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. viln. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gražiųjų raštų 4 suknelėms už 45 dol.; ir M-13 vertingas augšto kaloritetio maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamy dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių supirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius išspeakidijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plus faktinis Sovietinio maito išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą: B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.
421, Hackney Road
London, E. 2., Great Britain

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030, Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.

nikinė", atspindinti ansamblio kūrybinę istoriją". Ansamblio šokių vadovas Juozas Lingys (ansamblyje nuo 1941 metų) sakosi pergyvenęs "šilto ir šalto", bet didžiausias posūkis ansamblyje esąs — naujoji programa "Amžių vėjas", nes ji "ruošiamą kitaip, negu ankstyvesnės". Šią programą ansamblis tako 1967 metais numatomam profesinių ansamblių konkursui. Tam konkursui turėsianti būti parengta dar ir kita programa, kurios dar nei ansamblio vadovas nemoka apibūdinti, tik žino, kad "ji bus pašvesta nūdienos temoms ir problemoms...". Esą, "Gal būtų, tai bus šeimos šventė, vadybos ar kažkas panašaus". Mat, atitinkamas komunistų partijos CK skyrius tebesuka galvą, kokius vestuvių krikštynų, varžadėnų bei šeimos sukakčių "socialistinio turinio" papročius įpūti Lietuvoj vietoj ligšiolinių papročių.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
M. R. NELSON,
SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2

4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6045 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-0800

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0333 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ	
2424 W. 69th STREET	Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE	Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS	
4348 S. CALIFORNIA AVE.	Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS	
3307 S. LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS	
3354 S. HALSTED STREET	Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS	
10821 S. MICHIGAN AVE.	Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN	
3319 S. LITUANICA AVE.	Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS	
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.	Tel. OLYmpic 2-1003

Remkite tnos kurie skelbiasi dienr. Drangė.

Spogliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

Tobula moteris tai toji, kurią jau turi

Motinos dienos proga

Gary Lautens "Star" dienraštyje rašo, kad jauni berniukai, kurių balsas dar tik pradeda keistis, kartais klausia, kokių privalumų reikia ieškoti mergaitėje, pasirenkant ją? Arba, kiti klausia, kokie privalumai išreškia pirmos klasės moterį?

Pirmas dalykas, ko aš ieškau moteryje ir kuris man patinka — tai jos nesąžiningumas. Nemeluojanti moteris tučtuojau braukiamas iš iškirtųjų sąrašo.

Žmonės, girdi, kurie sako jums tiesą, yra verti tiek, kad galėtum jų pirkti tužiną už dešimtuką, gi moteris, kuri, žiūrėdama tau akys, ir nuduodama nuoširdumą, tau meluoja — yra verta milijonų.

Venk žmogau, idealistės moteris, kuri, pagamindama tau skanų pietus, norės suminkštinti tavo širdį naujai sukelei nupirkti. Nuo tokios — jau ne išsiskusi.

Is viso, patariama rinktis labai paprastą merginą ir, jeigu su nukrypimais, tai į blogesniąją pusę, ne į geresniąją. Tada nereikės vaikščioti persitempusiam, nervuotis ir su klausimu mintyse: ką ji matė tavėje gero, kad tekėjo už tavęs? Su lygia žmona ir bent kiek linkusia į blogesnę pusę dargi nereikės tau sielotis ir rūpintis, kad kas nors jos nuo tavęs "nepavogtų".

Nenaudėlis vyras, išėjo nesuplovęs indų.

tu, nes — kas gi gali vogti nevykusį daiktą? Pagaliau, jeigu ir pati ji susigalvotų susikrauti savo maišus — nuostolis būtų pakeliamas.

Toliau klausama: kokie dar atributai tobolos moteris? — Ji turi turėti temperamentą. Civilizuotas gincas ar gilesnės diskusijos, kuriose niekas nepakelia balso arba rankos, niekam tik. Diskusijų metu — nebūtina, kad daiktai liktų savo vietoje, nepamesti jūsų galvos link.

Reikia, kad tavoji žmona nebūtų sukalbama. Ji neturėtų tau nieko pasakoti atvirai, kas įvyko namuose, kai tu buvai darbovietėje. Toks artimas pasidalinimas galėtų, ko gero, įskaudinti tau širdį arba blogai nuteikti.

Tobula moteris — privalo būti tokia užuomara, kad užmirstų savo gimtadienius. Tokie užmirstimai — sutaupytų tavo kišeni pinigų. Ji taip pat turėtų turėti motiną ir tėvą — tavuosius uošvius, kurie nekęstų tavęs ir atsisakytų lankyti tavo namus, net švenčių metu, nekal-

bant jau apie kasdieninius vizitus.

Tobula moteris visuomet rodo kitiems savo kelius (knees), bet niekad savo išsilavinimo. Ji visuomet privalo grauzti tavo nuotaką ir gyvenimą, kol tu jos žagdas išpildysi. Ji visuomet skysis, verks ir šauks, kad tik viską ant savo pastatytų. Ji flirtuos su kitais, ji plaus lėkštes, vystyklus ir pačius vaikus, tik ne savo, bet tavo rankomis.

Siaip gi tobula moteris, nesisiskiria nuo visų kitų, net ir netobulų moterų. Tai maždaug apytikris vaizdas tobolos moteris, kurią, greičiausiai, tu ir dabar turi ir jos tau nebereikia ieškoti sau už žmoną.

Paruošė Pr. Aš.

Gobši mergaitė sapnuoja turtingą vyrą, garbės trokštanti mergaitė svajoja garsų vyrą, o normali mergaitė svajoja apie vyrą.

ROCHESTERIO DAINELE LIETUVIŲ FONDO GARBEI

Kodako miestas toli nuo centrų: Čia mūs lietuviai ramūs ir kantrūs.

Tyliai darbuojas, nesididžiauja ir Čichagą retai važiuoja.

Genesee teka, ežeras tyli, Lietuvių fondą visi čia myli.

Visus mes darbus širdingai remiam, Iš darnaus darbo stiprybės semiam.

LE pirmoji čia auką žada, Neduoda Razmai atgauti žado.

Mykolas Ventis — garbus veikėjas: Jis tūkstantinę tuojau padėjo.

Jeigu Chicago taip pajudėtų, Tai milijardą seniai turėtų!

Klebonas sako: "Darykim, vyrai, Tegū šimtines į fondą byra".

Jeigu Chicago taip sugebėtų, Tai milijoną seniai turėtų.

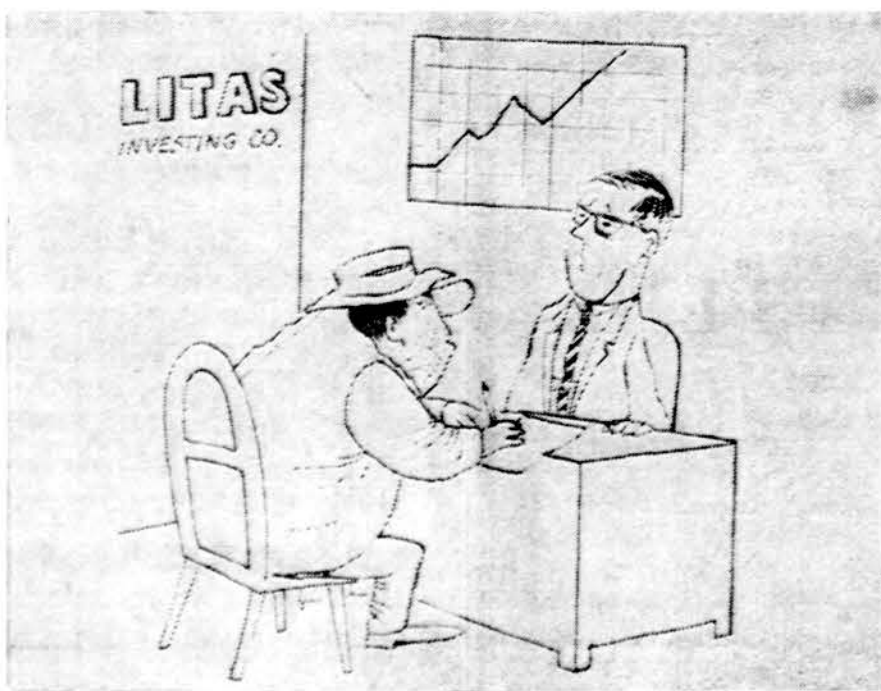
Klebonui baigti kalbėti neduoda: Pensijas kloja — amžiaus paguoda.

Jeigu New Yorkas taip pajudėtų, Tai milijoną vieni sudėtų!

Klebonas dailiai bažnyčioje rinko: Visi gi davė, kas tik paslinko.

Nei mus čia baudė, nei mus čia barė: Rochesteriečiai stebuklą darė.

Kiti klebonai, jei pajudėtų, Tai milijoną lengvai sudėtų.

— Ponas, paskolinkit 200 dol., atiduosiu litais.

VILNIUS

Pagal Maironį ir Balį Pakštą

Ką gi ten Vilnius ant kalvos... Tu tai sostinė Lietuvos, Svetainė pakštiskojo mosto. Kiekvienas čia jaučiasi didus. Pavirtęs į tautos vadus Po šešto ar septinto tosto.

Kiek atminimų, kiek minčių, Kasdien prie baro kiek svečių — Kiekvienas čia kaip Gediminas. Drąsus, pasprukęs nuo pačios, Išmetęs dvidešimt karčios, Žirgu ant raitelio vaidinas.

Sveika, svitėk tu spinduliais, Kol patriotiniai keliais Subėgs lietuviai vilgyt ūsų, Kol juos po nuosavos kovos Gražiai graboriai pakavos, Kad po viskam bent atspūstų.

Kazys Pabraižys

SOL BARO PLOKŠTELĖS PRISTATYMAS

Sol. S. Baro plokštelės pristatymas Jaunimo centre gerai pavyko, tik gaila, kad plokštelės transliavimas buvo per stiprus, o ten dalintas punšas per silpnas.

SAUNUS SĖNUS

Garsių pasaulinių čempionų rungtynių metu stadione pirmoje eilėje, turtingųjų žiūrovų tarpe, sėdi vaikučiai ir seka rungtynes.

Salia sėdintis stambus pilietis neiškętas paklausia:

— Ar tu toks turtuolis, kad galėjai šioj eilėj sau pirkti bilietą?

— Aš jo nepirkau. Tai mano tėvo bilietas, — prisipažino vaikučiai.

— Aha, o kur tavo tėvas, kad pats nėjo?

— Jis dabar namie, ieško savo bilieto.

*

SVARBŲS SUSIRINKIMAI

"Mes lietuviai susirenkam kartu tik išgerti ir dejuoti".

St. Goštautas

Sio sutvėrimo matyti visi pojūčiai nedarnūs ir jausmai neišbalansuoti, o apie girą, tur būt, nė žodžio jokioj paskaitoj nebus girdėjęs. Nuotr. R. Kisielaus

SPYGLIUOTINĖ ENCIKLOPEDIJA

Apylinkė — Liet. Bendruomenėje. Apylinkės pirmininkas — asmuo, savo autoritetu pri-lygstas apygardos pirmininkui, tik pastarasis įsako, o pirmasis neatsako.

Balius — pagrindinė lietuviškos veiklos forma.

Boševikas — sutvėrimas, kuris pats, nieko neturėdamas, kovoja, kad ir kitas nieko neturėtų.

Baras arba Bunkeris — įstai-ga, pastojanti ne vienam kelią į susirinkimą.

Garbė — pastangos nieko ne-

veikti, kad suvažiuotumose ne-susilaikytumėi prie kaimo.

Gegužinė — parengimas, ku-rio pasisekimas priklauso nuo Dievo.

Kolchozas — vieta, kur šeimininkas ir bernas turi lygią teisę nieko neturėti.

Komitetas — priebėga išven-gti kokio visuomeninio darbo.

—

"Ar žmogus mirtį laikytų at-gyvena ar ciniška, ji vis tiek palieka mirtimi ir sumodernin-ti vergu ar pasiseks".

M. Šnarienė

*

— Silpnieji, kurie žino, kaip savo silpnumą išnaudoti, yra stiprūs. Pvz., moterys ir nau-jai atsikuriantios Afrikos ir Azijos tautos.

M. C. de Murville

*

"Jeigu mano broliai ir sesers iš arti ir toli apmėtė mane auk-sniais obuoliais, jiems visiems ačiū".

J. Vaičiūnienė

*

"Nelaimingas tas jaunuolis, kuris savo šeimyninį gyvenimą grindžia ant nuotakos nosies formos, jos kojų išmierių bei jos kaktos viršui susukto kuodo".

Dr. J. Adomavičius

*

"Tik trečdalis visos žmonijos vienu ir tuo pačiu laiku miega. Kiti du trečdaliai tuo metu gal-voja, kaip pasaulį įvilti į kokią nors problemą".

Dean Rusk

—

Sėja pasėjo

"Nors ir nesutinkant su šian-dieną gerokai senstėjusia pre-legento (A. Kučūno) pažiūra, jog meno esmė esanti kaip pa-daryta, nekrepiant dėmesio į kas padaryta, paskaitos klaus-sytis buvo malonu ir įdomu". ("Sėja", Nr. 1, 19 p. Tur būt, redakt. A. Rūko, nes str. be pa-rašo).

"Kiekvienoje meno kūryboje ne tiek svarbu kas, nes temos šimtmečių šimtmečiais kartoja-si, o daug svarbiau yra kaip...". ("Sėja", Nr. 1, 30 p. Antanas Rūkas)

*

— "Naujienos" balandžio 2 d. paskelbė: "Šiandien priedo nė-ra, šiandien "Naujienos" išėjo be priedo". Matyt "Naujienos" numerį sudegino, tik niekas ne-matė, kaip dūmai smilko.

SPYGLININKAI GUODŽIASI

— Rochesteriškis atsiuntė dainelę apie Lietuvį fondą: Dauk kalbėta, daug rašyta Apie fondus buvo; Daug rašyta ir prašyta — Pinigų nebuvo.

Ir pasklido Razmos sūkis: — Reikia milijono! Dėjo jis pats tūkstantinēm į krūvelę ploną.

Augo, augo pamažėle: Chicago pritingi: Jie tenai per daug turtingi, Ir per ambicingi.

— J. J. rašo: Beskaitant Bro-niaus Railos "Litaniją" su-sidedančią iš 19 "jeigu" (Dir-va 44 Nr.), man prisiminė dar vienas B. R. nesuminėtas "jei-gu", kurį, kadaise pasakė ma-no kaimynystėj gyvenęs vienas "gudrus" žydėlis. Jis tada po-rino: "Uį, jeigu aš turėčiau to-kią "syla" kaip Ponas Dievas, aš sunėščioj visą kalną į vieną kalną, visą medį sudėčioj į vienas medis, visą vandenį su-pilčioj į vienas vandenį, tada tas didelis medis paleisčioj nuo tas didelis kalnas į tas didelės vandenį, ir matytomėt, kas ta-da būtų...". "Uį, tai būtų labai di-delis pliumpt".

— Vietoj laiško, gražiai at-rodanti spyglininkę, atvežusi "Drauge" paliko medinę lėkštę, papuoštą spygliniais motyvais, tarp kurių svarbiausia užakcen-

tuota šluota, iškėlus talentą į aukštumas. Dėkodami slapukei spyglininkei, pažymime kad iš-kėlimų yra visokių, pvz. kranas:

Kranas...
Ne toks,
Kuris sunkumą
Į aukštį kelia
Ties statybų kryžkele.
Kranas čia toks,
Kur savo kūmą
Be sunkumų
Į aukštą kėdę iškelia!

ŽMONA IR TARNAITĖ

— Ar tavo žmona buvo ta, kuri įėjo per duris? — paklausė vienas tarnautojas kitą.

— Žinoma, žmona. Argi aš būčiau toks kvailas samdyti to-kią negražią tarnaitę, — atsa-kė antrasis.

Kaip knygoj "Don Camillo"

Nedideliame Lenkijos mieste-lyje režiminės komunistinės partijos komitetas ruošė pasi-linksminimo vakarą. Salėje pri-trūko kėdžių. Komitetas nutarė paskolinti kėdžių iš vietinio kle-bono. Šis kategoriškai atsisakė kėdės skolinti.

— Na, gerai, klebone, kai bus procesija, mes tau nenešime sta-tulų ir vėliavų.

— O aš jums, vyrai, nebera-šysiu prakalbų gegužės 1-jai!

Tarybinėj laimėj

Cenzūra ir raštai

Vakarietis žurnalistas siunčia straipsnį ir gale pridėda: "Neži-nome, ar praėjus, nes komunis-tai cenzūroja laiškus".

Po kiek laiko žurnalistas gau-na straipsnį atgal su priedašu: "Straipsniai nepaėjo, nes jūs šmeižiate mūsų kraštą, pas mus jokios cenzūros nėra".

Partija ir darbininkai

Gegužės pirmosios metu kom-partija fabrike užrašė šūki: "Mes žygiuosime per visą pa-saulį skieisti komunizmą". Kitą dieną prie to šūkio buvo prieda-sas: "Sudiev ir daug laimės". —

Darbininkai.

Nelaimingas apsirinkimas

— Kodėl tu nebuvai paskuti-niam mitinge? — klausia kom-partietis fabriko darbininką.

— O aš nežinojau, kad tai paskutinis, būčiau atvykęs, — paaiškino darbininkas.

Mokomė neklusyti

Į Vakarų Berlyną atvykusią mokinę paklausė amerikietis:

— Kaip reikala ten pas jus?

— Padėtis kiek geresnė, ne-gu praėjusiais metais. Bet gy-venimas yra blankus. Man mo-kykloj įgriso tos visos kalbos apie rusų žygdarbius, — sako mokinė.

— Bet propaganda jus įtiki-na?

— Ne, mes mokomės neklau-syti.

Sov. Sąjungoje didžiausią laisvę žmogus turi balsuoti. Kai kompar-tija atrankina spyną, žmogus entuziazingai atiduoda vieną balsą už vieną kandidatą.